

XIV. ÉVF. * 146. SZÁM
Cluj—Kolozsvar, 1931
július 3 Péntek
5691 ÉV Tamusz 18

Taxa postala
platite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

az illető muzik pénz-
egy 100 lejes kórház-
jüleg kiszolgáltának
nyet, amely bármelyik
k előadásra érvényes.
hogy ezt a szellemes
mozilátogató örömmel
mert hiszen amellett,
felőadást élvezhet vé-
n, birtokába jut egy
amelynek segítségével
sorsjáték nagy nyeresí-
tő húzásain.

lesz kisorsolva és a
10 lej.

Billál Lengyel 10 éve, hogy elő- színpadra

letlen összejáttszása
amikor Lengyel Irén
bb szerepét játssza a
"Vasszony"-ban, egy-
mot is ül. Ma van
annak, hogy a Kolozs-
népszerű primadon-
világot jelentő desz-
mas sikerű operettet
sal fogják előadni. Ez
utolsóelőtti előadása,
olytatják színészeink
Hamburgi menyasz-
előadását mérsékelt
k meg.

BUCSUELÓADÁS: MOZIHÉLYARAK- KAL

rsulat bucsuja
között fog elbucsuzni
társulat. Az évad leg-
tje, az „Okos mama”
i bucsueloadásul. Enk
a keretében bucsu-
Poór Lili, Kondor
mpa, Selmeczy, Ré-
ndékgént föllép Jung
ára 50, 40, 30, 20 és

Nház helimüsora

akor: Hamburgi meny-
ryel Irén vendégjátéká-
mérsékelt helyarákkal).
kor: Bucsú előadásul
(Az évad utolsó elő-
sulat bucsuja Kolozs-
Ibolya, Poór Lili, Vég-
z, Tompa, Réthely, Sel-
ével. Nagyon olcsó
al. Jegyek ára: 50, 40,
j.)

DZGÓ műsora

5, 7 órakor: A vörös
lores del Rio és Char-
andiózus hangos film-
os forradalom napjái-
10 és 20 lej.

DZGÓ műsora

órákor: premier! Meg-
ok! Páratlan rendezés
A legsikerültebb, meg-
okkal, csupa kacagtató
Főszereplők: Felix
A. Roberts, a két leg-
komikus és Charlotte

rdetések

zött baritonhangú kán-
elen, 28 éves, bármilyen
egész évre vagy a fő-
lna, esetleg hitközség
kasszói állással egybe-
Dávid, Str. Bererie

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET,
az erdélyi zsidóság
egyetlen organuma,
zavartalanul telje-
sitse kötelességét

I I Z E S S E
pontosan előfizetését!

Az ideges pénzpiac

A Banca Naționala után a pénzügy-
minisztérium is jónak látta és szüksé-
gesnek tartotta megnyugtatni az ország
lakosságát s főleg a bankok betéteseit,
hogy a pénzügyi helyzetet illetően sem-
mi ok nincs az aggodalomra. A hivata-
los fórumok energikus közbelépésére
valóban szükség volt. A Banca Gene-
rala összeomlása idegessé és nyugta-
lanná tette a romániai pénzpiacot,
amelybe az elmúlt esztendő k során
amugy is túlzott mértékben fészkelte
be magát a bizalmatlanság. Egyes bu-
karesti pénzintézeteket megrohantak a
betétesek, tehát a legtipikusabb formá-
ban nyilvánították meg az a hangulat,
amely a pánikot meg szokta előzni.

A Banca Naționala azonnal közbe-
lépett. Az összes bukaresti bankok ha-
talmatlan összegeket kaptak, hogy felvér-
tezve fogadják a betétesek rohamát.
A nagy pénzintézetek vezetői és Ar-
getoianu pénzügyminiszter között a haj-
nali órákba behuzódó tárgyalások és
tanácskozások folytak, amelyeknek ered-
ményeképpen egyöntetű eljárásra ha-
tározták el magukat a pénzintézetek.
Mindenkinek azonnal és egész összeg-
ben kifizették járandóságát, a késő esti
órákig tartották nyitva a pénztárfülké-
ket, de ugyanakkor kimondották, hogy
a kivett és visszahozott betétért csupán
4 százalékos kamatot fizetnek.

Ilyen körülmények között és ilyen
eszközökkel sikerült megakadályozni
azt, hogy a Banca Generala összeom-
lása által előidézett idegesség ne öltön
súlyosabb és veszedelmesebb méreteket.
A Banca Naționala természetesen igen
helyesen járt el akkor, midőn kilépett
rezerváltságából és effektív közbelépé-
sével akadályozta meg a pánik előidé-
zését. Nem áll Argetoianu pénzügy-
miniszternek az a teóriája, hogy a Jegy-
bank kizárólagos feladata a pénznem
stabilitásának és normális forgalmának
biztosítása, a hitelélet szabályozása
mellett. A Banca Naționala hivatalain
vezet keresztül az ország gazdasági és
pénzügyi életének egész hálózata. Bár-
milyen gazdasági és pénzügyi esemény
is történik, amely megbillenti a pénz-
ügyi egyensúlyt, ennek visszahatásait
a Banca Naționala mint a gazdasági és
pénzügyi élet szabályozója, feltétlenül
kell, hogy regisztrálja szeizmográfján.

Es minthogy a gazdasági és pénzügyi
élet olyan komplexumot alkot, amelyet
nem lehet elválasztani sem a pénznem
stabilitásától, sem pedig a hitelélet nor-
mális menetétől, a Banca Naționala ef-
fektív közbelépésére van szükség min-
den olyan eseménynél, amely alkalmas
arra, hogy az egyensúlyt megingassa és
bizalmatlanságot idézzon elő. A német
birodalmi bank kormányja segítségével
100 millió dollárt szerzett a nagyhatal-
mak bankjaitól, hogy a német pénz-
intézetek rendelkezésére bocsáthassa, alig

A nemzeti parasztpárt erdélyi százas bizottsága holnap tárgyalja Kolozs- váron Maniu lemondását

A nemzeti parasztpárt erdélyi kép- viselői lemondanak mandátumukról

Egyes verziók szerint Maniu a százas bizottsághoz inté-
zett levelében rá fog mutatni azokra az okokra, melyek
visszavonulásra kényszerítették.

Tejjes zavart fog előidézni a csatolt területek jogszolgálya- tásában Hamangiu igazságügyminiszter „egységesítése“

Bucuresti-Bukarest, július 2. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) Hamangiu igazság-
ügyminiszter tegnap délelőtt magához
kérte a sajtó képviselőit és nyilatkozott
legközelebbi terveiről. A miniszter szerint
az utóbbi években a román törvényhozás
egységesítése terén vajmi kevés intézke-
dés történt, holott véleménye szerint ez a
kérdés szoros összeüggésben van a nem-
zeti egységgel. Nem lehet hagyni azt,
hogy tizenegy esztendővel az egyesülés
után még mindig jogi határok válásszák
el egymástól az ország egyes részeit.

Mégis kiterjesztik a regáti tör-
vénykönyveket Erdélyre

— Eppen ezért — mondotta az igazság-
ügyminiszter — még ebben az ülésszak-
ban törvényjavaslatot fogunk kiterjesz-
teni, amely kiterjeszti a regáti polgári
büntető és kereskedelmi kódexet az egész
ország területére. Ez nem jelenti azt, hogy
az előkészítés alatt levő új magán- és
büntetőjogban, valamint a kereskedelmi
kódexben ne vennék tekintetbe a csatolt
területek jogrendszerének azon intézkedé-
seit, amelyek praktikusabbak és fejletteb-
bek a régi királyságban érvényes pozitív
jognál, azonban átmenetileg és az egysé-
gesítés meggyorsítása érdekében szükség
van erre a törvényjavaslatra.

Hamangiu igazságügyminiszter kijelen-
tési a regáti jogászok között általános
megelégedést, a csatolt területeken azon-
ban éppoly általános konsternációt váltottak
ki. Senki sem fogja kétségbe vonni,
hogy feltétlenül az igazságszolgáltatás
menetének javát szolgálná, ha az ország
területén egységes jogi intézkedések vol-
nának érvényben. A mai helyzetben azon-
ban semmiesetre sem tanácsos és célszerű
oly módon változtatni, ahogyan azt Ha-
mangiu igazságügyminiszter tervezi. Min-
denekelőtt is: az összes román jogtudósok
kivétel nélkül elismerik, hogy a régi
királyságban érvényes törvénykódexek
igen sok kívánivalót hagynak maguk
után és bizonyos mértékig időszerűtlenek.
A román polgári kódex az 1909-es Napo-
leon-kódex másolata volt, a kereskedelmi
kódex az olasz kereskedelmi jog szolgai
másolata.

Az erdélyi jogszolgáltatás hát-
rányba kerül

Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy
a csatolt területeken érvényben levő tör-
vények minden tekintetben kifogástalanok
volnának. De letagadhatatlan tény az,
hogy több intézkedésükben praktikusab-
bak és haladottabb szelleműtől vannak
inspirálva, mint a régi királyságban ér-
vényes törvények. Ugyanez áll a polgári
és a büntető perrendtartásra is. A román

jogásztársadalom vezetői nagyon helye-
sen úgy látták megoldhatónak ezt a me-
lehetősen kényes és nehéz problémát,
hogy új kereskedelmi, polgári és büntető
törvénykönyvet készítettek elő, amelyek-
nek megszerkesztésénél figyelembe vették
nemcsak az ország területén ma érvény-
ben levő intézkedéseket, de a modern jog-
tudomány legújabb szempontjait is.

Egészen logikus volna tehát, hogy Ha-
mangiu igazságügyminiszter meggyorsít-
tassa ezeket a valóban lassan haladó elő-
készítő munkálatokat. Ugy mellékesen
megemlítjük, hogy a kereskedelmi kódex
már készen is van s a büntető kódex ter-
vezetét még Stelian Popescu szerette

volna a legutóbbi liberális kormány alatt
a parlament elé terjeszteni. Mi értelme
van azonban annak, hogy most kiterjesz-
sék az egész ország területére a regáti
törvényhozást, ha ez a törvényhozás
amugyis módosításokra szorul, mint
ahogyan azt maga az igazságügyminiszter
is elismeri és beigéri?

Ez az egyszakos törvényjavaslat
csak arra lesz jó, hogy teljes konfuziót
és fejetlenséget váltson ki a csatolt ter-
ületek jogszolgáltatásában. Eppen ezért
szeretnők hinni, hogy az erdélyi képvise-
lők akciója sikerrel fog jární és Haman-
giu igazságügyminiszter nem fogja javas-
latát betervezni.

A nemzeti parasztpárt erdélyi képviselői leakarnak mondani mandátumaikról

Cluj-Kolozsvar, július 2. Szombaton,
július 4-én ül össze Kolozsváron a nem-
zeti parasztpárt erdélyi szárnyának vég-
rehajtó bizottsága. A gyűlésre szóló meg-
hívót Vaida Sándor írta alá alelnöki mi-
nőségében. A gyűlés elé politikai körök-
ben óriási érdeklődéssel tekintenek, mert
az erdélyi vezetőség tárgyalásainak egyet-
len témáját Maniu lemondása fogja ké-
pezni. Ebben a pillanatban élénk tárgya-
lások folynak a párt erdélyi vezetői kö-
zött arra vonatkozólag, hogy milyen jel-
leget adjanak a Maniu melletti manifesztá-
ciónak.

Felmerült annak kérdése, hogy az er-
délyi vezetők kövessék-e Maniu példáját
és szolidaritásuknak adjanak-e politikai
élettől való en bloc visszavonulással ki-
fejezést.

Egyes verziók szerint az öregek Pop-
Csicsó, Vlad Aurel és társainak állás-
pontja győzött, akik bejelentették, hogy
a szombati gyűlésen képviselői mandátu-
maikat ugyancsak a párt rendelkezésére
bocsátják. Az öregek példáját követni
fogják az összes erdélyi nemzeti parasz-
párti képviselők, majd a Maniu iránti
szolidaritás kifejezésül ezt az elhatáro-
zást határozati javaslatba fogják önteni.

Természetesen, igyekezni fognak fel-
használni az alkalmat arra, hogy Maniut
ismételten felkérjék lemondásának vissza-
vonására. Maniu azonban a nemzeti
parasztpárt vezetőségétől származó infor-
mációink szerint továbbra is megmarad
elhatározása mellett, amelyet egy, a párt
erdélyi vezetőségéhez intézett levélben
fog indokolni. Ebben a levélben már rész-
letebben fog foglalkozni azokkal az ok-
okkal, amelyek őt arra készítették, hogy
lemondjon a nemzeti parasztpárt elnök-
ségéről.

Politikai körökben a pénzügyi helyzet
és az ezzel kapcsolatos kormányintézkedé-
sek képezik élénk vita tárgyát. Az el-
mult napokban több megbeszélés történt
Argetoianu pénzügyminiszter és Anghel-
lescu, a Nemzeti Bank kormányzója, vala-
mint a bukaresti nagybankok vezetői kö-
zött. Elhatározták, hogy a Banca Na-
cionala teljes mértékben támogatni fogja a
válságos napokban mindazokat a pénz-
intézeteket, amelyek komolyságuknál
fogva megérdemlik a jegybank támogatá-
sát. Ezzel egyidejűleg a pénzügyminiszte-
rium újabb intézkedésekkel fog odahatni,
hogy a kedélyek lecsillapodjanak.

A Neamul Romanesc, a kormány hiva-
talos lapja, ezzel kapcsolatosan a követ-
kezőket írja:

Argetoianu pénzügyminiszter a legka-
tegorikusabban cáfolja azokat a híreket,
mintha a kormány intézkedéseket tett
volna a betétek bloklására vonatkozólag.
A kormány biztosítja a betéteseket, hogy
semmiesetre sem fog valamely megszorító
intézkedéshez nyulni.

Felfüggesztettek egy börtön-
viselt vezérfelügyelőt

Bucuresti-Bukarest, július 2. Petre
Gruescu elsőosztályú földművelésügyi ve-
zérfelügyelőt Jonescu Sisesti földműve-
lésügyi miniszter felfüggesztette állásá-
ból.

Gruescut a háboru előtt magánokirat-
hamisításért öt évi fegyházra ítélték el,
amiből három évet le is töltött. Miután
kikerült a fegyházból, hamis akták alap-
ján sikerült alkalmazást találnia a föld-
művelésügyi minisztériumban, ahol ki-
neveztek az állami halászatok brailai má-
sodik szekciójának élére, vezérigazgatói
minőségben.

néhány nappal ezelőtt, mert ellenkező
esetben a kötelezettségek teljesítésétől
maradtak volna és a márka összeroppa-
nását semmilyen hatalom nem tudta
volna megakadályozni.

Nem utólagos retroaktív, hanem pre-
ventív intézkedésekre van azonban
szükség. S ha a Banca Generala össze-
omlásának megakadályozására csak

egyetlen mód lett volna, úgy a Jegy-
banknak kötelessége lett volna közbe-
lépni, nem a pénzügyet, hanem az or-
szág gazdasági és pénzügyi életének
nyugalma és biztonsága érdekében.

Pillanatnyilag sikerült tehát elhári-
tani a veszedelmet. Minden jel arra
vall, hogy az a nagy bukaresti pénz-
intézet, amellyel szemben egy legutóbbi

külföldi bukásból kifolyólag ingott meg
a bizalom, meg fogja tudni tartani po-
zicióját. Nyilvánvaló azonban, hogy az
igazi nyugalom csak akkor fog vissza-
térni a lelkekbe és a biztonság csak ab-
ban az esetben garantálhatja a pénz-
ügyi élet normális menetét, ha bekö-
vetkezik a mai helyzetben a régen várt
enyhülés.

Tíz halottja és ötven sebesültje van a szaloniki antiszemita zavargásoknak

Venizelos megígérte a zavargások elfojtását, de a kilengések ennek ellenére is tovább tartanak. A szaloniki zsidó önvédelmi alakulatok hősi harca a huligánokkal

Szalóniki, július 2. A szaloniki antiszemita zavargások minden intervenció ellenére nem szüntek meg, sőt az utolsó napokban újra föllángoltak.

Az első összecsapás

Kedd este egy diákból és gyanus elemekből álló csoport behatolt a városnak a tengerparttól északra fekvő részére, a melyet ma is főleg zsidók lakják. A támadókat a zsidó ifjak, akik — mint azt az Uj Kelet jelezte — önvédelmi csoportokba tömörültek, visszaverték. Elzavarták a botokkal és revolverekkel felfegyverzett csöcselket és néhányan a fejét bezuhták.

A „mártírok“

A nacionalisták erre a vereségre nem számítottak. „Mártírságuk“ jeleivel, bepólyázott fejekkel újabb rendbontó elemeket toboroztak a városnak barakknegyedében, ahol a Törökországból kiűzött és elhelyezkedni nem tudó görög proletárok laknak. Ezeket könnyű dolog volt föllázítani. A szabad ég alatt megtartott gyűléseit a rendőrség nem zavarta és a tömeg a beszédek hatása alatt ellenállhatatlan erővel zudult a Fehér-torony irányába, a városnak abba a részébe, ahol a legtöbb zsidó lakik. A zsidó ifjak önvédelmi csoportja győzelmű bizonyult a sok ezerre rugó, magából kikelt, ordító tömeggel szemben.

Körülzárták a zsidónegyedet

A kiállítás előtti téren a tömeg megállt és várta a vezérek intézkedését. Ezek felosztották a tömeget, amely most már hat csoportban támadta meg különböző oldalról a zsidók negyedeit, amelyet körülzártak és senkit ki nem engedtek. A zsidó ifjak hőies elszántsággal védekeztek, de minden erőlködésük hiábavalónak bizonyult. Barrikádok mögül, revolver lövésekkel akarták megakadályozni a huligánok benyomulását, de az uccai harcokban alul maradtak, a tulerő győzött. A revolverharcnak számos halottja volt mindkét részen.

A tömeg a vérszagtól megittasulva törtzuzott és fosztogatott a zsidónegyedben, amely immár kényre-kedvre ki volt szolgáltatva a huligánoknak. Behatoltak a lakásokba és ha egyetlen tiltakozó szót hallattat valaki, ütésekkkel, sőt revolverlövésekkel elnémitották.

Gyujtogató osztagok

Külön gyujtogató osztagok volt, amelynek tagjai tüzesóvákat hajgált a házak fedeleire. Ilyen módon a délutáni óráktól éjféltől után egy óráig nem kevesebb, mint 200 zsidó ház lett áldozata a huligánok romboló és gyujtogató szenvedélyének. A néhány száz zsidó család — leginkább megéhsorsu kicsiny egyszemélyes — hajléktalanul és éhségtől gyötörtlen tölti napjait.

Az új folyamán a tüzvész árnyékában újra megtámadták a nacionalisták a szerencsétlen kárvalottakat, akik közül többet súlyosan megsebesítettek. A tűznél és a támadásnál negyvenkét zsidó sebesült meg, közöttük hatot be kellett szállítani a kórházba és nyomban meg kellett őket operálni.

A miniszterelnök intervenciójára végül nagyszámú katonaságot irányítottak a városba. Egész zászlóaljak táboroznak a tereken és őrzőjáratok vonulnak végig az utcákon.

A legújabb jelentések szerint tíz halott és 50 súlyos sebesültje van a rombolásoknak. Az előbbi támadások alkalmával, amikor a huligánok berontottak a Makkabi helyiségébe, ahol többeket megsebesítettek, Isaac Errera, a Makkabi alelnökét a támadók egyike törrel sebesítette meg. A fiatal ember azonnal a báró Hirsch-féle kórházba szállították, ahol megoperálták. Állapota még ma is válságos.

Venizelos a kamarában elítéli az eseményeket.

Párizs, július 2. Athénből érkező jelentések szerint a görög kamarában Ben-zancsi zsidó képviselő élesen támadta a szaloniki hatóságokat és azzal a vád-

illette őket, hogy tudatosan nem intézkedtek a zavargásoktól fenyegetett zsidó lakosság védelmére.

Venizelos miniszterelnök bejelentette a kamarában, hogy a kormány a legelősebben elítéli a macedón fővárosban lezajlott eseményeket. A kormány a legszigorubb vizsgálatot indította meg ama tisztviselők ellen, akik mulasztást követtek el. Bejelentette továbbá a törvényhozásnak, hogy a karhatalomnak utasítást adott arra, hogy a legkisebb rendzavarás esetén használja fegyverét. Közölte továbbá, hogy 48 óra óta a zsidó városrészeket fegyveres karhatalom őrzi.

Ujabb zavargások

E kormányigéretnek ellenére újabb zavargások törtek ki Szalonikiben. A főposta mellett levő tózsdei városrészben újabb zavargások voltak. Antiszemita csoportok romboltak és gyujtogatottak. Arról azonban semmi hír nincs, hogy a karhatalom egyetlen esetben is fegyverét használta volna a tüntetőkkel szemben. Legfeljebb, ha egyes apróbb tüntető csoportokat puskatussal zavartak szét a katonák.

Post és Gatty amerikai pilótanők világkörüli utjukról Newyorkba érkeztek

Lindbergh szerint a két pilótanő teljesítménye egyedül áll a repülés történetében

London, július 2. Post és Gatty amerikai pilóták középeurópai időszámítás szerint éjjel 1 óra 44 perckor befejezték világkörüli légi utjukat és leszállottak a Newyork melletti roosewelfieldi repülőterén.

A pilóták fogadására mintegy száz-ezer főnyi tömeg gyűlt össze a repülőterén s az emberek kitörő lelkesedéssel fogadták a vakmerő légi utasokat. Ott volt érkezésüknél Lindbergh is, aki

azzal üdvözölte a gépből kiszálló két pilótát, hogy teljesítményük a repülés történetében egészen egyedülálló.

Post és Gatty a világkörüli utat 8 nap 15 óra 55 perc alatt tették meg. Ebből az időből 104 órát töltöttek a levegőben. Az utvonalon egész hossza 15 ezer 474 mérföld s az utat 145.8 mérföldes óránkénti átlagsebességgel tették meg.

Tilos a hazárdjáték a fürdőhelyeken

A kivételek csak erősítik a szabályt

Cluj-Kolozsvár, július 2. A prefekturára ma érkezett meg a belügyminiszterium adminisztrációs ügyosztályának egy érdekes rendelete, amelyben a belügyminiszter az ország fürdőhelyein elszaporodott kártyaklubok ügyében intézkedik. A belügyminiszteriumi rendelet hivatkozik a Monitorul Oficial 138. számában, június 25-én megjelent miniszteri rendelkezésre, amelynek értelmében szigorúan tiltva van az ország

klimatikus- és gyógyvíz-fürdőhelyein játéklubokat rendezni be. A rendelet utasítja a prefektust, hogy a megye területén levő klimatikus gyógyhelyek igazgatóságai érvényt szerezzenek ennek a kormányintenciónak.

Ezzel szemben ugyanez a rendelet közli a prefektusokkal, hogy a fenti rendelkezés hatálya alól Szinaja, Konstancia, Slanio-Moldova és Herkulesfürdő kivételt képeznek.

Magasra nőtt vetések és újraépített falvak maszkirozzák a volt nyugati harctér borzalmait

Nyári utazás a halottak országában. A verduni emlékmű

Párizs, július 2. Tessék kiszállni! Innen be lehet látni az egész terepet! Ott van az ugynevezett 304-es magaslat, ahol a legborzalmasabb harcok dultak...

...A soffőr leállítja a kocsit és kiszállunk. Gyönyörű júniusi reggel. Olyan nyugodt és békés a hangulat, hogy az embernek szinte hihetetlen, hogy itt valamikor gránátok tölcserézték föl a földet és az ellenfelek szuronyai nyomán ez a föld itta be ezrek és ezrek véré. Ma már nyoma sincs az ágyugolyók és srappelnek vájta mélyedéseknek, szép egyenletesen bevetett földek. A vér ugylátszik még termékenyebb tette ezeket a földeket és a magasra nőtt vetések békésen eltakarják az ágyuk, srappellek, katonabakkancsok, kinok és szenvedések nyomait.

Egészen azonban mégsem tüntették el innen a rombolás emlékét. Itt, ott drótkerítéssel körülkerítve bevetetlen rétdarabok vannak, ahol a föld mélyében még ma is száz és száz srappel fekszik és a vasalál alattomosan húzódik meg a szépen termő mezők öleiben. Olyanok ezek a kis bevetetlen területek, mint az intő táblák. Memento mori!

Verdun városa

Egyetlen ház nincs ebben a szomorú-emlékü városban, amelye ne kellett volna újra építeni és renoválni. Az uccák és

francia anyának okozta könye hullatását, még mindig áll az a dupla lövész-árok, amelyben az a rettenetes szuronykölzharc játszódott le, amely miatt még mai is a bajonetek lövészárkának nevezik a helyet.

Egy gazdag amerikai tette lehetővé, hogy a borzalmaknak ezt a tanyáját örökre megőrizték nyílt sebként és emlékeztetőként az emberiségnek. A földből a bajonethegyek száza állnak ki. A bajonettek között elszórva francia és német acélsisakok, úgyhogy a lövészárokban még most is ott állnak az ellenfelek feltűzött bajonettel, rozsdás acélsisakkal. A lövész-árok egész hosszúságában egy nehéz betonfedéllel van letakarva és minden oldalával tuskésdőrtől körülvéve, úgy, hogy közvetlen közelébe nem is lehet jutni.

Pár lépésnyire az örökre konzervált lövészáraktól épül a „Douaumonti csontok háza“. Az épület kívülről még nincsen egészen kész, de belülről már folynak a berendezési munkálatok. Az épület is egy dombon áll és egy domb oldalában, a kereszties katonasírok falanszai sorakoznak. Amerre néz az ember, csak keresztet lát gyönyörű rendbe sorakoztatva...

Elég volt a halottak városából, gyérünk minél messzebb innen, ahol szépen kipucolva, sorakoztatva testvéri egyetértésben fekszenek a franciák és németek ezrei.

A champagnei mészművészek

Guippesben vagyunk. Az autóban egy volt frontharcos utazik velem, aki valamikor szintén harcolt ezen a vidéken. Nem is ismeri meg a tájat. Szemei könnyebefutva járják be a környéket. Keresi azt a félig szétlőtt házat a falu előtt, amely annakidején megvédte őket a gépfegyvertűztől. Keresi a teljesen szétlőtt falut, amelynek egyetlen ép háza sem volt. És mit lát? Guippes ma egy éppen olyan szép, tiszta kis mészkövekből épült falucska, amilyen háború előtt volt.

Már a Rheimsi uton vagyunk. Távolból feltűnik a katedrális tornya, amelynek a németek által való szétlőtetése az egész kultúrvilág elkeseredését vonta a németekre. Nem messze magától a várostól, az egyik mély utszéli gödörben egy felborult német tank fekszik. Alig sérült, csak egy kicsit rozsdás. A kiabáló emlékek az ut felőli oldalán egy fehér táblácska lóg:

A RHEIMSI IDEGENFORGALMI TARSASAG TULAJDONA

és egy másik:

TILOS A TANK BELSEJÉBE BE-MÁSZNI.

Különös idegenforgalmi propaganda!

Végre beérünk a városba. Magát a katedrális igen ügyesen restaurálták. Csupán a baloldali részen látszik erősen a lövések nyoma. Rheims nagyon élénk vidéki város, szintén teljesen restaurálva, csupán a régi városháza helyén mered szomorú látvány a látogató elé. A büszke gótikus stílusban épült városházának csak külső frontja maradt épen. Egy fal. Az üres ablakhelyeken a júniusi éget tekint be. Ez is így fog maradni? Ugy látszik, mert eddig semmi jel sem mutat arra, hogy itt építkezni fognak.

Utunk tovább vezet Chateau Thierry felé. Itt az angolok harcoltak. Ha nem tudná ezt az ember, akkor a kitűnően rendezett angol katonasírok elárulnák. Az ango vezérkar itt táborozott La Fontainnek, a híres francia mesemondónak a szülővárosában.

A temetőben nincs egy lélek sem. A francia trikolor és az angol zászló egyedül lobognak a szellőben. Lábaim alatt az angol katonatemető kavicsai csikorognak. Elhagyom a holtaknak ezt szomorú tanyáját és a tobzódó, lüktető élet felé utazom: — a párizsi gyarmatügyi kiállításra.

Filmsztárok a losangelesi olimpiáson. Newyorkból jelentik: A losangelesi olimpiász küzdelmeiről készülő filmek monopóliumát Amerika magának tartja fenn. A versenyeket hangosfilmre fogják felvenni. Felmerült az a terv, hogy Hollywoodból filmsztárokat szerződtetnek s a sportcsillagokkal együtt ezek a filmsztárok is szereplni fognak az olimpiász filmjén.

VICTOR CHERBULIEZ: MŰVESZET ÉS TERMÉSZET. Mi az, ami a természetben természetes: erre a kérdésre ad feleletet ez a könyv. 248 oldal. Régi ár 122, új ár 51 lej. Küldje be bélyegben Lepage-nak Kvár és portómentesen kapja, vagy utánvétellel portóval. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét.

A törvény

Cluj-Kolozs let tudósítój a kolozsvári tel folytató vizsgálata. A letartóztatás nyire jelenté szeszkereskedő börtönébe. az az égető mely a jelen toztatását tü ipar rendkiv tében olyan veteli, mely szüntetőné az

Bűnös tör

A gyökere mindig a le ponta az ors Pedig nem ják meg a s lenlegi stádj gazdasági va lános pénzte elvonásával gazdasági k zebben legy tatkoznak m trumnak a kisüstök em felemeléséve galomból va panamák m az országba már napire ezalatt az é egyöntetűen módosítását, megszüntetn gátolná a manővereit s szesztervény te a gyároso elvonásába, nyujtotta machinációit

Természeté tezkedéseket bűnösök veg De a bűnösö vizsgálótó ve tások melle ismeri fel a lehetőségeit. megtorló inté léma sokkal nyebb, semm rosk és ke re tásával leheti kozik például jelenlegi tör szűnhet meg rosk be is állították üze mint százezer minden kont talmas kvant Nem hallatsz kisüst ellen, junktura ide százalékát do is vagonokr kelnek el a Nyilvánvaló, toztatásokkal

A szeszter gittota a sze bad forgalm egzisztenciáj ipart. A ki emellett telj hetőségét a ván ez a tör a szeszgyáro való elvonás soknak a kis renciája volt jánozhathat a vatalos zsoro

Megbánja, ha gyermekét nem Höffer hintőporral ápolja!

A törvényszék elrendelte Farkas Lajos szabadrábra helyezését

A szeszgyárakat tönkretette a feketeszesz elleni kampány, de a kisüstök továbbra is vagonszámra termelik a feketeszest

Még mindig késik a szesztörvény módosítása

Cluj-Kolozsvár, július 2. (Az Uj Kélet tudósítójától). Az utóbbi hetekben a kolozsvári ügyészségen nagy lendülettel folytatódik a feketeszesz-panama vizsgálata. Két hét óta egymást érik a letartóztatások, amelyek során többnyire jelentéktelen szeszgyárosok és szeszkereskedők kerülnek az ügyészség börtönébe. Közel egy éve folyik már az az égető problémává érett kampány, mely a jelenlegi szesz-rezsim megváltoztatását tűzte ki céljává és a szeszipar rendkívüli fontosságának ismeretében olyan állapotok inaugurálását követeli, mely egyszermindenkorra megszüntetné az anomáliákat.

Bűnbakok letartóztatása a szesztörvény módosítása helyett

A gyökeres megoldás helyett még mindig a letartóztatások folynak naponta az ország különböző ügyészségein. Pedig nem ezek a letartóztatások oldják meg a szeszipar válságát, mely jelenlegi stádiumában részese az ország gazdasági válságának, részese az általános pénztelenségnek és sok milliárd elvonásával járul hozzá, hogy az ország gazdasági konszolidálása minél nehezebben legyen megoldható. Most mutatkoznak meg annak a törvény-monstrumnak a következményei, amely a kisüstök engedélyezésével, a szeszadó felemelésével és az ipari szesznek forgalomból való kivonásával valósággal a panamák melegágyát teremtette meg az országban. Közel egy éve vannak már napirenden a letartóztatások és ezalatt az év alatt a gazdasági körök egyöntetien követelik a szesztörvény módosítását, mely egyszermindenkorra megszüntetné az anomáliákat és megátalolná a szeszivatalnokok zsaroló manővereit a szeszgyárosok ellen. Ez a szesztörvény ugyszólván bekényszerítette a gyárosokat a szesznek adó elől való elvonásába, a legtágabb lehetőséget nyújtotta a korrumpált tisztviselőknek machinációik elkövetésére.

A kisüstök tovább termelik a feketeszest

Természetesen tartjuk a megtorló intézkedéseket és jogosnak tartjuk, hogy a bűnösök vegyék el méltó büntetésüket. De a bűnösöket rossz helyen keresik a vizsgálatot vezető hatóságok és a letartóztatások mellett asszisztáló napisajtó sem ismeri fel a szesz-problémának megoldási lehetőségeit. Ismételjük, hogy szükség van megtorló intézkedésekre, de a szesz-probléma sokkal mélyebb, sokkal jelentékenyebb, semmint elszegényedett szeszgyárosok és kereskedők sorozatos letartóztatásával lehetne segíteni rajta. Nem foglalkozik például a napi sajtó azzal, hogy a jelenlegi törvény értelmében soha nem szűnhet meg a feketeszesz, mert ha a gyárosok be is szüntették a munkát, le is állították üzemeiket, még mindig több, mint száz ezer kisüst termeli a szeszt és minden kontrol nélkül a feketeszesz hatalmas kvantumát terjeszti az országban. Nem hallatszott egyetlenegy szó sem a kisüsten ellen, mely a nagy feketeszesz konjunktúra idején is az adózatlan áru 60 százalékát dobta forgalomba és még ma is vagonokra tehető szeszmenyiségek kelnek el a falusi parasztok kisüsteiből. Nyilvánvaló, hogy ezen nem lehet letartóztatásokkal segíteni.

Ki a bűnös

A szesztörvény fantasztikusan megdrágította a szeszadót. És a természet szabad forgalmának megakadályozására is egzisztenciájában támadta meg a szeszipart. A kisüstök fekete-konkurrenciája emellett teljesen elvette a működési lehetőségét a szeszgyáraknak és ugyszólván ez a törvény-monstrum kényszerítette a szeszgyárosokat a szesznek az adó elől való elvonásába. A feketeszesz a gyárosoknak a kisüstökkel szembeni konkurrenciája volt. A feketeszesz pedig burjánzóhatott a törvénytákolmány és a hivatalos zsorolók védelmében. A Kun An-

dorok, a Tanasescuk, az ismert nevű politikusok kerestek milliárdokat ezen az erkölcstelen üzleten és védtek meg a törvényességgel szemben a kereskedelmi fertőnek ezt az állapotát. Ha nem lettek volna erkölcstelen inspektorok, ha nem lettek volna a szeszgyárak nyakán élszökő protezsák, a feketeszesz nem fejlődhetett volna ki valóságos bünszövetkezeté. Ennyit kell megjegyeznünk a sorozatos letartóztatások margójára.

Farkas Lajos letartóztatása

A kolozsvári vizsgálatnak Kolozsváron feltűnésteltető eseménye volt Farkas Lajos letartóztatása. Farkas Lajos évtizedek óta egyike Kolozsvár legismertebb szeszkereskedőinek, aki mindig vezetőszerepet játszott egy kereskedők között, mint a társadalmi életben. Letartóztatása

éppen ezért keltett feltűnést, amit fokoz az is, hogy Farkas Lajos köztudottan elszegényedett a szeszipari válság következtében. Szerdán délután Puscariu vizsgálóbíró elrendelte Farkas letartóztatását. Nem érdektelenek ennek a letartóztatásnak részletei sem.

Tánc a plomba körül

Emlékeztet, hogy néhány hónappal ezelőtt Sepsiszentgyörgyön több letartóztatást fogantatosítottak, amikor őrizetbe vették Salamon Mór szeszgyárost, akinek uzoni gyárában különböző plombamaniplulációknak jötték nyomára. Farkas Lajosnak mindehhez annyi köze van, hogy Salamon Mór társas viszonyban volt Farkassal, ennek szászfenesi szeszgyárában. Az akkori letartóztatásokkal kapcsolatban vizsgálat indult meg Farkas szesz-

gyárában is, ahol azonban a plombák rendben voltak. Az egyik plomba gyanút keltett a vizsgálatot vezető repülőbizottságban. A kérdéses plombát felküldték Bukarestbe, ahol azonban megállapították, hogy a plomba nem hamis. Ezzel a vizsgálat be is fejeződött.

Három hónap telt el e vizsgálat óta és a kolozsvári vizsgálóbíró most ennek a plombának a kérdésében kezdte meg Farkas kihallgatását. Annak ellenére, hogy a plombáról Farkas nem tudott magyarázatot adni, Puscariu vizsgálóbíró elrendelte Farkas Lajos letartóztatását.

A törvényszék szabadrábra helyezte Farkas Lajost

A törvényszék vádtanácsa már csütörtökön délelőtt meglepetésszerűen tárgyalásra tűzte a letartóztatási végzés fellebbezését. A törvényszéki tárgyalásra Farkas Lajos nem is tudott ügyvédet hozni és ő maga ismertette a törvényszék előtt, hogy a szászfenesi szeszgyárban lefolytatott vizsgálat milyen eredménnyel járt. A törvényszék nem is látott büncselekményt fennforogni Farkas Lajosnál és ezért rövid tárgyalás után elrendelte szabadrábrahelyezését. Az ügyész azonban fellebbezését jelentett be az ítélet ellen és így Farkas Lajos a tábla vádtanácsának szombati döntéséig előzetes letartóztatásban marad.

(—lay.)

„Nincs egyetlen bank sem az országban, amelynek betétesei nyugtalanok volnának“

A pénzügyminiszter az alármtörvénnyel fenyegeti meg a rémhírterjesztő lapokat

Bucuresti-Bukarest, július 2. A belügyminisztérium kommunikét tett közlé, amelyben felhívja az újságírók és lapok figyelmét az alármtörvény paragrafusaira. A hivatalos közlemény hangsúlyozza, hogy nincs sem Bukarestben, sem az országban egyetlen pénzintézet sem, amelynek betétesei nyugtalanok volnának és betéteiket kivették volna.

Azok, akik ilyen alaptalan híreket terjesztenek, a törvény teljes szigorával fognak szembetalálkozni és az ügyészség sürgősen intézkedni fog ügyükben.

A bukaresti sajtó ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy a pénzpiac teljesen nyugodt és semmiféle ok nincsen nyugtalanságra.

Bucuresti-Bukarest, július 2. Manolescu ipar- és kereskedelmi miniszter ma délelőtt fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy a német-román kereskedelmi szerződéssel a román kormány nem kötelezte magát semmiféle iparcikk megrendelésére. A szerződés október elsején lép hatályba.

A liberális párt megtiltotta Ducának, hogy fegyveres elégtételt adjon Bratianu Györgynek

Politikai vitát nem lehet párbajjal elintézni

Bucuresti-Bukarest, július 2. A liberális párt parlamenti tanácsa ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen többek között foglalkoztak a Duca-Bratianu György afférral. A felszólalók álláspontjai szerint a szabad kritika jogát tenni illuzióriussá, ha valakinek politikai bírálatára, vagy támadására fegyveres elégtétellel kellene válaszolni. Miután Ducának Bratianu Györgyről tett kijelentései tényeken és tetteken alapulnak, a párt a beszédet

teljes egészében magáévá teszi és tekintettel arra, hogy igen veszedelmes precedens képezne a parlamentáriszmus eszméje szempontjából is az ilyen politikai afférokban a lovagias elégtételadás, megtiltja Ducának, hogy fegyveres elégtételt nyújtson. A párt szolidaris elnökövel és nem engedi meg, hogy Bratianu György provokálására elégtételt adjon.

Duca segédei: Mardarescu tábornok és Tătărescu ugyanilyen értelmű vá-

laszt adtak Bratianu György megbízottainak: Sutu tábornoknak és Sturdza ezredesnek, hangsúlyozva, hogy Duca kijelentései politikai téren mozogtak és nem megengedhető, hogy politikai vitákat személyes ténnyé terelve fegyveres uton intézzenek el. A parlamentáris élet teljesen lehetetlenné válnék, ha ezt az eszközt bevezetnék a viták argumentumai közé. A segédek erre egyoldalú jegyzőkönyvekkel zárták le a lovagias ügyet.

Franciaország kikapcsolódik a Hoover-akcióból

Románia feltétel nélkül csatlakozott Hoover javaslatához

Párizs, július 2. Az amerikai-francia tárgyalásokat két óráig tartott megbeszélés után újra félbeszakították. Mellon amerikai államtitkár a tárgyaló francia kormányfőfiának hét gépirt oldalra terjedő amerikai emlékiratot nyújtott át, amelyben az amerikai kormány újra precizirozza álláspontját s a fennálló nehézségek ellenére felajánlja további tárgyalási hajlandóságát. Az amerikai emlékiratot Washingtonban fogják először nyilvánosságra hozni. Csütörtök délelőtt a francia minisztertanács foglalkozni fog az amerikai emlékirattal s a tárgyaló miniszterek este féltízkor folytatják megbeszélésüket Mellonnal. Ezzel egyidejűleg Briand fogadta a párizsi lengyel követet és a francia fővárosban tartózkodó görög külügyminisztert. Beavottak szerint a Hoover-javaslatok ügyéről folytattak megbeszélést.

Amerikai hivatalos részről a lapok washingtoni munkatársait úgy tájékoztatták, hogy az amerikai kormány a párizsi tárgyalások eredménytelenségét feltételezve a világgazdasági válság enyhítésére hivatott új koncepciót mérlegel.

London július 2. A lapok szerint az amerikai kormány a francia ellenjavas-

latok egyetlen pontjában sem hajlandó engedményekre és pedig a nem védett annuitásokból Németországnak nyújtott kölcsön törlesztési ideje tekintetében. Amerika 25 évet, Franciaország 5 évet javasolt s kompromisszumot lehetne elérni 10, vagy 15 évvel. Egyéb kérdésekben az amerikai kormány álláspontja megváltozhatatlan s Franciaország ki fog kapcsolódni a Hoover-akcióból.

Bucuresti-Bukarest, július 2. A kormány az amerikai Egyesült Államok kormányához, a washingtoni román és a bukaresti amerikai követ útján jegyzéket intézett, amelyben a következőket mondja: A nemzetközi szolidaritás konsziderációitól vezérelve, a román kormány minden reménye meg van ahhoz, hogy Hoover elnök kezdeményezésével megindul az együttműködés a béke és a nemzetek közötti őszinte közeledés új korszaka. A román kormány ép ezért csatlakozik Hoover elnök tervéhez és hiszi, hogy a hozandó áldozatok megtermik a maga gyümölcseit a népek boldogulásának irányában

SZINKOR!

bemutatja a Fox-gyár legnagyobb monumentális orosz tárgyu hangosfilmjét.

MOZGÓ

A vörös táncosnő

az orosz forradalom legizgalmasabb jeleneteit viszi vászonra. Főszereplők: DOLORES DEL RIO és CHARLES FARREL

Helyárak: 10 és 20 lej.

Előadások: 3, 5, 7 órakor

ápolja!

Nahum Sokolow nyitotta meg a bázezi cionista Világkongresszust

Előreláthatólag Weizmann közvetlen híveinek és a revizionistáknak kizárásával alakuló koalíciós exekútive fogja átvenni a Cionista Világszervezet vezetését

A vezetőség visszalépése válságot idézett elő a Mizrachi szervezetben

Bázel, július 2. Delegátusok és vendégek százai érkeztek Bázelbe. A világ minden sarkából egybegyűjtött vendégsereg sajátos színt és hangulatot kölcsönöz a svájci város utcáinak. Különösen a Mustermesse palotája és környéke nyújt élénk, változatos képet. Lükettő élet, lázas érdeklődés, nagy forgalom övezi körül a hatalmas épületet, amelyben a cionista szervezet 17. világparlamentje ült össze.

Mintegy 260 delegátus jelent meg a kongresszus megnyitására. 87 klacionista, 80 munkáspárti, 50 revizionista, 34 mizrachista és 7 radikális. A vezetőség kérdéséről folyik a vita mindenütt. A Messepalast folyosóján, az uccai csoportokban, a kongresszusi iroda környékén és pártok bizalmas értekezletén. A kongresszus megnyitása körül is parázs vita folyik. Bialik ugyanis nem fogadta el a megnyitó beszéd megtiszteltetését és így Nahum Sokolow, a cionista mozgalom spirituális rektora nyitja meg a kongresszust.

Parázs vita a vezetőség kérdése körül

A klacionisták táborában szétágnak a vélemények a vezetőség kérdésében. A delegátusok többsége, különösen az amerikaiak, még a Brandeis-csoport is, egy koalíciós vezetőség mellett kardoskodnak. Ebben a koalícióban az összes pártoknak részt kell venniük, még a revizionistáknak is. De Weizmann és híveinek kizárásával. Ő és bizalmas környezetével nem lehet tagja az új vezetőségnek. Ezzel szemben dr. Eder minden energiájának latba vetésével azon fáradozik, hogy a klacionistákat az angliai delegáció köré csoportosítsa, egy olyan blokknak a megteremtése érdekében, amely lehetővé teszi a weizmanni politika továbbfolytatását és esetleg Weizmann maradását is a világszervezet élén. Dr. Eder csoportja azon fáradozik, hogy a kongresszus utasítsa vissza a revizionistáknak követelését, a cionizmus végcéljának meghatározására vonatkozólag és hogy a kongresszus minden erejét a praktikus feladatokra koncentrálja.

Weizmann személyétől és a revizionistáktól mentes koalíció

Vasárnap Jizchak Grünbaum elnöklete alatt közös megbeszélést tartottak a radikálisok, a palesztinai munkáspártok delegátusai, az angol föderáció és a dél-afrikai cionisták reprezentánsai. Grünbaum közös nevezőre akarta ezeket a csoportokat hozni a megválasztandó vezetőség kérdésében. Kielégítő eredmény azonban nem tudott elérni, mert az angliai delegáció kijelentette, hogy ők nem tekintik likvidálnak a Weizmannal való vezetőség kérdését. A palesztinai munkáspárti delegátusok egy antirevizionista koalíció mellett, míg a radikálisok végérvényesen Weizmann ellen foglaltak állást. A tárgyalásokon általánosságban az a vélemény alakult ki, hogy Weizmann személyének és a revizionistáknak kizárásával kell megteremteni a koalíciós vezetőséget.

A revizionizmus szelleme az amerikai cionisták fölött...

Htfőn este az amerikai delegáció tartott értekezletet, amelyen egy a Brandeis-csoport, mint Weizmann amerikai hívei is megjelentek. A tárgyalások a késő éjszakai órákba nyúltak bele. Elhatározták, hogy a dr. Schwartzbart (Krakkó) által összehívott klacionista konferencián elő fogják terjeszteni az amerikai frakció programját és amennyiben azt elfogadják, úgy a részletkérdésekre vonatkozó javaslatokkal fognak előállni. Ez a körülmény, hogy az amerikai cionisták egész programtervezetét a klacionista konferencia elé terjesztik, világosan mutatja azokat a mélyenjáró differenciákat, amelyek az amerikai cionista szervezet jelenlegi és régi vezetőségét elválasztja. Zipsky csoportja azon az állásponton van, hogy az amerikai program nem kereshetülvethető, míg Brandeis csoportja, Julian Mack főbíróval, Robert Szolddal és Jakob de Haassal az élén erősen ragaszkodnak ehhez a programhoz. Annak

ellenére, hogy a konferencia megcáfolta azt a hirt, mintha Jacob de Haas és Tullin hivatalos tárgyalásokat folytattak volna Jabotinskyvel, Fischmann kijelentette, hogy „a revizionizmus szelleme ott lebeg az amerikai delegátusok többsége fölött”.

Ilyen körülmények között érthető az a lázas érdeklődés és várakozás, amelynek közepette Nahum Sokolow, a cionista mozgalomnak ezen kiemelkedő vezérégyénisége, a 17. kongresszust megnyitotta, amely minden valószínűség szerint sorsdöntő fordulópontot jelent a cionizmus történetében és mozgalom fejlődésében.

Politikai párt-e a Mizrachi, vagy sem?

Bázel, július 2. A Mizrachi konferencia legutóbbi ülésén rabbi Fischmann referatúrával kapcsolatban dr. Federbusch (Kelet-Galicia) hangsúlyozta, hogy a Mizrachinak fokozottabb befolyásra kell szerttennie a cionista mozgalomban. Ennek utja a politikai munka. A németországi frakciónak nincs igaza — mondotta — amikor azt állítja, hogy a Mizrachi nem politikai párt és így nem gyakorolhat párt fejelemet tagjaira. Lazarus Barth (Németország) védelmébe veszi a németországi frakció magatartását és kijelenti, hogy a Mizrachi igenis politikai tényezőt alkot, de változtatni kell a Mizrachi eddigi politikáján. H. Farbstein (Lengyelország) kifejti, hogy a Mizrachi, mint

vallási mozgalom is, kötelességének tartotta, hogy tiltakozzon Transz-Jordánia elszakítása ellen, ugyancsak sikra kelt a Churchill-féle Fekér Könyv, valamint Weizmann azon nyilatkozata ellen, amelyben Palesztina mint „nemzetek” országa szerepel, mert ez ellenkezik a Tóra és a zsidó tradíciók szellemével. Ezt az álláspontot bizonyosan a németországi Mizrachisták közül is magukévá teszik azok, akik érzik, hogy a zsidó állam megteremtésére irányuló törekvés nélkül ránk, vallásos zsidókra nem hárul semmilyen feladat teljesítése, sem a Mizrachiban, sem a cionizmusban.

Válságot idézett elő a Mizrachiban a németországi frakció éles magatartása

A konferencia zárt ülésén a felszólaló delegátusok a vezetőség visszalépése következtében beállott válság elhárítására törekedtek. Helytelenítették a németországi frakció magatartását Weizmann azon nyilatkozatával szemben, amelyben a palesztinai binacionális állam gondolatát vetette fel, de ugyanezkor kritika tárgyává tették Mayer Berlinnek a cionista exekutívéből történt kilépését. A delegátusok rosszalásukat fejezték ki a németországi frakció magatartása fölött, amely válságot idézett elő a Mizrachiban és felszólították a konferenciát, hogy hárítsa el a szakadás veszedelmét a mozgalomból.

Kivégezték Kürten Pétert

Nyugodtan viselkedett a kivégzésnél a tömeggyilkos

Berlin, július 2. Kürten Péter, a düsseldorfi rém halálos ítéletét tegnapelőtt jóváhagyták s szabad utat engedtek az igazságszolgáltatásnak. A halálraíteltet Düsseldorfból Kölnbe kísérték át, ahol ma reggel 6 órakor a klin-

gelspitzeni fegyház udvarán lefejezték. Kürten az utolsó éjszakát három pap társaságában töltötte s közülük egyiknek, egy ferences-barátnak meg is gyónt. A halálraítelt tömeggyilkos a kivégzésnél nyugodtan viselkedett.

Már a gimnáziumokban kezdődik a lengyel numerusz klauzusz

Varsó, július 2. A Heint című varsói jiddis napilap cikksorozatát közzétette a lengyelországi numerusz klauzusról, melyet a kormány lapjai élénken cáfolnak. A Heint azonban fenntartja állításait és azt írja, hogy a numerus klauzusz Lengyelországban már a gimnáziumokban kezdődik. A városi gimnáziumok igazgatói Varsóban egész nyil-

tan jelentették ki a zsidó szülők előtt, hogy nincsenek abban a helyzetben, hogy a gyermekeket felvegyék az iskolába, mert a felsőbb iskolahatóságok utasítást kaptak, hogy az osztályban a zsidó tanulók száma a többi tanulókhoz arányitva, nem lehet több tíz százaléknál.

A palesztinai munkások mellőztetésük miatt tiltakoztak a főköormányzónál

Jeruzsálem, július 2. A zsidó munkásszervezetek egyik küldöttsége Ben Zwi vezetésével megjelent Sir John Chancelor kormányzónál. A küldöttség vezetője előadta, hogy a kormány és Jeruzsálem városi tanácsa a közmunkáknál szándékosan nem alkalmaz zsidó munkásokat. A küldöttség előadója számszerű adatokkal bizonyította, hogy a zsidók állandó mellőzésnek vannak ki-

téve, ami egészen törvénytelen eljárás és nem felel meg sem a mandátum szellemének, sem pedig azoknak a jogoknak, amelyre a zsidó dolgozók Palesztinában igényt tarthatnak.

A kormányzó kijelentette, hogy a zsidóknak a közmunkákba való bevonása egyik problémáját képezi a kormánynak, de addig is, amíg meg fogják alapítani a zsidó munkásoknak a közmun-

kában való számarányát, utasítást adott az illetékes reszort vezetőjének, hogy a közmunkáknál zsidó munkásokat is foglalkoztassanak.

A küldöttség a kormánytól elment a kerületi reszortfőnökhöz és arra kérte, hogy a közmunkáknál legalább ötven százalékban zsidó munkásokat alkalmazzanak. A reszortfőnök kijelentette, hogy az ügyet megfontolás és vizsgálat tárgyává teszi, de máris biztosíthatja a küldöttséget, hogy ezt az ügyet a legnagyobb jóindulattal fogja kezelni.

Hőhullám, ciklon, sáska pusztít Észak-Amerikában, Európa felé vonul a hőhullám

Newyork, július 2. Kentucky állam északi részében torrenciális eső nyomában ciklon pusztított, amely számos házat romba döntött. Louisvilében több súlyos sebesülést okozott az itéletidő. Dél-Dakotából sáskarajok tömeges fellépését jelentik. A sáskák 300 négyzetmérföldön mindent elpusztítottak. A keleti és északkeleti államokban még teljes hévvel dühögő hőhullámmal ellentétben Washington államban erős havazások vannak.

Newyork, július 2. A hőhullám eddig 767 halálos áldozatot követelt. Az állatállományban is igen jelentős pusztításokat okozott a példátlan forróság. A detoiti Ford-autógyár a hőség következtében beszüntette üzemét. A meteorológiai intézet azt jelzi, hogy a hőhullám Európa felé vonul.

— Az amerikai zsidó reformhitközségek törölték a Kolnidret, Newyorkból jelentik: Az amerikai reformrabbi szövetségének legutóbbi konferenciáján többek között elhatározták, hogy a reformtemplomok számára új énekeskönyvet léptetnek életbe. A régi énekeskönyvben még szerepel a Kolnidre nevű jomkippar előtti ima is, míg az új kiadásban már a melódia szerepel csak, ellenben a Kolnidre szövegét nem vették fel. Az egyik rabbi azt javasolta, hogy a Hatikvát se vegyék fel a templomi énekeskönyvbe. Ezt a javaslatot azonban ötvenegy szavazattal nyervevető ellenében elutasították. Végül a régi 177 himnusz, amelyet a zsidó és nemzsidó komponisták szerettek, eltorlítotték és 200 új himnusz vettek fel a könyvbe, amelyeknek melódiáit és szövegét kizárólag zsidók készítették.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, C. L. REG. FERD 7 SZ.

Fiókinntézetek: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycseh Jibou-Zsibó, Zălău-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókinntézet

Saját tőkét 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

MEGJELENT

SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS) NINCS MÁS MEGOLDÁS

Ha szemet

Modern Ivan Goll, A Werfel, Max

zsidó

(Herz könyvtárban pórtóment)

Főnyeremény:	Már csak	Nyeremények összge:
1,000.000	2 nap	4,000.000
LEJ.		LEJ.
Az Albina Bank által garantált Kvári Mentősorsjegy húzásáig!		
Egész sorsjegy ára 100 lej, fél sorsjegy ára 50 lej, postai megrendeléséknél 19 lej portóköltsegekre hozzáadandó. Sorsjegyek kaphatók tőzsdékben, bankokban, üzletekben, az uccai árusoknál, valamint a Központi Sorsjegy Irodában, Cluj, Str. Memorandului No. 16.		

Ára:

40 lej

és portó

Utánvétellel küldi az Uj Kelet könyvostály.

Kürten

Ahogy a költő mondaná: a csütörtöki hajnal első sugarai Kürten Péter levágott fejére világitottak. A közep-kori aktus véget vetett egy ugynevezett született bűnöző életének, aki, mielőtt maga tért volna meg az ismeretlen alvilágba, előbb jógynehány emberi életet oltott ki. Mint a kivégzést megelőző jelentések hírül adták: Kürtent az utolsó órákig rettenetes halálfelelem gyötörte és csak az utolsó pillanatban viselkedett — férfiasan. Némi keserű humorral megjegyezhetnők, hogy ez a férfias viselkedés egészen fölösleges volt, mert hiszen ha gyávamórára viselkedik, — ez sem változtatna volna sorsán.

Kürtenről már elmondottak minden lehető rosszat és minden lehető elmondhatót. Kivégzését megelőzőleg hatalmas polémia fejlődött ki körülötte. A haladott gondolkodásuk tiltakoztak kivégzése ellen, a konzervatívok követelték. Ebben az elméleti harcban nehéz volna a döntőbíró szerepét vállalni. Különösen nehéz akkor, ha meggondoljuk: Kürten egy csomó ártatlan eszjöhíszemű életet oltott ki, fiatal leányokat gyilkolt meg szadista kéjjel és az antiszociális lények öntudatlan felelőtlenségével.

És mégis, — az ember nem tud megszabadulni attól az érzéstől, hogy Kürten inkább szerencsétlen volt, mint bűnös, inkább áldozat, mint csak gonosztevő. Élete önmaga számára is pokol lehetett, egy beteg idegrendszer meghajszolt, megkergetett futóbolondja volt ő, aki az elemek öntudatlan kártékonyosságával kószált abban az emberi társadalomban, melyben feleslegesnek és utolsóknak érezhette magát. A nagy Taine mondotta, hogy a bűn éppen olyan társadalmi produktum, mint amilyen vegyi termék a vitriol és a cukor. Kürten Péter, eltekintve eredendő biológiai adottságaitól: minden ferde, beteg és gonosz hajlamával együtt, szintén társadalmi termék volt. A világháború utáni korszak szülte, illetőleg tette virulenssé azokat a hajlamait, melyek gyerek-kora óta benne szunnyadhattak.

Valószínűleg részt is vett a világháborúban, amelyben a gyilkolást, a vérszomjat, a bestialitást legfőbb erényként tisztelték, a katedrákon professzorok magasztalták és császári kitüntetésekkel jutalmazták. A világháború után, különösen a Stinnes-korszakban, habzsolást és az állati önzés tobzódásait látta maga körül, Feeme-gyilkosokat, akiknek egy-egy emberi élet kioltása semmi sem volt s amennyiben kézre kerültek: a tiszteletreméltóság palástjába öltözött bírák futni engedték őket. Kürten kétségtelenül a dúvadak egyike, az antiszociális lények prototípusa volt, tehát veszedelmes a közre és a társadalomra. Gátlási pályái ernyedtek voltak és nem tudták közvetíteni a fékező gondolatokat. Sőt az sem lehetetlen, hogy ha magasabb társadalmi körben és elviselhetőbb életkörülmények között nő fel, akkor sem vált volna kora és társadalma dicsőségére. Am ennek ellenére is érthetőnek találok a kétely szavát, melyet számos gondolkodó fejezett ki Németországban: vajjon szükséges volt-e Kürten Pétert kivégezni? Szükséges volt-e egy ilyen elemi lényt hónapokon keresztül az állati félelem kínjaival gyötörni, aki cselekedeteit nem megfontolt szándékkal, hanem ősi állati ösztönöknek engedelmessé hajította végre?

Ha szemet szemért, fogat fogért ál-

Modern zsidó költők

Ivan Goll, Andre Spire, Jabotinszky, Werfel, Max Brod, Avigdor Hameiri, stb.

zsidó versei

(Herz könyvtár) 20 lej beküldése ellenében pórtómentesen küldi az Uj Kelet könyvosztálya.

laspontjára helyezkedünk, akkor kétségen kívül igazuk van azoknak, akik Kürten kivégzését követelték. De akik a modern lélektan világánál próbálják az emberi cselekedetek rugóit kutatni, azok, különösen a Kürten esetében, érthető székszisszel fogadják ezt a rideg álláspontot. Kürten veszedelmes lény volt, de nem másképpen veszedelmes és

nem másképpen bűnös, mint a méreg, a villám, a ciklon, vagy a kolumbácsi légy. Feltétlenül megérett arra, hogy a társadalomból kiközösítsék, elszigeteljék, ártalmatlanná tegyék. De kivégezni? Ha ez a kivégzés erkölcsi igazságszolgáltatás akart lenni, úgy nem érte el célját, mert Kürten nem volt erkölcsi lény, a szónak sem triviális, sem

magasabb etikai értelmében. Kürten egy hatalmas minta volt a kor salakjából, amelyből vétetett s amelynek engedelmessé volt kénytelen. Szerencsétlen ember volt, aki, ha életben marad, sokkal inkább megbűnhődött volna, még erkölcsi értelemben is, mint így, a hóhér bárdja alatt.

Salamon László

A gyáralat munkáslakások építésére kötelezik

Argetoianu fontos javaslata az építkezések fellendítésére

Bucuresti-Bukarest, július 2. Argetoianu a mai napon fontos törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé. A javaslat az 1921-ben hozott Trancu-Iasi-féle építkezési törvény hatályát akarja visszaállítani. Mint ismeretes, a Tran-

cu-Iasi-féle törvény, amelynek hatályát tulajdonképpen sohasem szüntették meg, csak nem alkalmazta senki, gyáralat, iparvállalatokat és kereskedelmi vállalatokat munkásaik és alkalmazottaik számarányához viszonyítottan

munkás- és tisztviselői lakások építésére kötelezi. Argetoianu a törvény új-ból életbeléptetésétől az építkezések fellendítését és a munkanélküliség csökkentését várja.

A német kormány a kommunista párt működésének betiltását tervezi, ha a véres összeütközések tovább folytatódnának

Egy orosz kommunistát fogott a berlini rendőrség

Berlin, július 2. A porosz belügy-minisztériumban tegnap tanácskozások voltak a sorozatos kommunista zavargások ügyében.

A rendőrség betiltotta a Spartakus-sporttűnépélyt, amely nyilvánvaló agitá-

ciós célokat szolgált. A lapok szerint a birodalmi kormány mérlegelés tárgyává tette a kommunista párt és összes szervezetei működésének betiltását, ha a véres összeütközések folytatódnának. Egyébként

a Spartakus-egyesület feloszlata alkal-mával a zegyesületi helyiségben egy orosz országi kommunistát fogott el a rendőrség. Megállapították, hogy tiltott uton jutott át a határon.

Julius 4-én, szombaton kezdődnek az érettségi vizsgák

A Zsidó Párt interveniált a kormánynál, hogy a zsidó jelöltek ne kényszerítsék az írásbeli vizsgák szombaton való elvégzésére. Kinevezték az érettségizető bizottságokat

Bucuresti-Bukarest, július 2. (Az Uj Kelet tudósítójától). A közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a bakkalaureatusi vizsgák az egész országban július 4-én veszik kezdetüket. Július 4-ike éppen szombatra esik, aminek következtében a zsidó érettségiző jelöltek kénytelenek volnának szombaton elvégezni írásbeli dolgozataikat. A Zsidó Párt parlamenti csoportja interveniált a kormánynál, hogy tegyék lehetővé a zsidó tanulók számára az írásbeli vizsgáik elhalasztását.

Egyébként a közoktatásügyi minisztérium összeállította az érettségizető bizottságokat. Kolozsváron a következő bizottságok fognak működni:

Gheorghe Baritiu liceum: (A Gheorghe Baritiu, a pedagógiai szeminárium és a tordai fiúiskola tanuló). Elnök: Marne-luc egyetemi tanár (Csernovic), román nyelv: Pompiliu Constantinescu (Bukarest), francia nyelv: Jaquier (Kolozsvár), történelem és földrajz: Perianu (Bukarest), matematika: Boerescu (Pitesti), fizika: Teodorescu (Arad), természettudományok: Andreievici (Kolozsvár).

Regina Maria liceum: (Regina Maria, a Principese Ileana, a tordai leány és a szamosújvári fiúiskola tanuló). Elnök: Fedeles, a kisenevi teológiai fakultás tanára, román: Lucretia Protopopescu (Râmnicul-Sarat), történelem: Natalia Popescu (Brassó), földrajz: Popa Naesa (Kolozsvár), matematika: Dora Cantunari (Bukarest), fizika: Elena Athanasiu (Bukarest), természettudományok: Constanta Georgescu (Kolozsvár).

Principesa Ileana liceum: (A római katolikus, az unitárius és református fiugimnázium, a Marianum és a református leányiskola tanuló). Elnök: Petre Andrei (Jasi egyetemi tanár), román nyelv: Mariana Rarinescu (Bukarest), francia: Eugenia Saragea (Bukarest), földrajz: Eftimescu (Caracal), matematika-fizika: Noaghea (Karánsebes), természettudományok: Sanjoan Fabius (Brassó), történelem: Joan Nicolaie (Bukarest).

Dés. „A. Muresanu“ liceum: (Dés, Naszód, Beszterce román és szász gimnáziumainak tanuló). Elnök: Valer Iordachescu kisenevi teológiai tanár, román nyelv: Calistrat Sotropa (Csernovic), francia nyelv: Corneliu Micsa (Dés), történelem: Ilie Anghelescu (Targoviste).

földrajz: D. Nitulescu (Campulung), matematika és fizika-kémia: Emil Domide (Beszterce), természettudományok: Maria Longinescu (T-Magurele). Szatmár „M. Eminescu liceum“ (Szatmár fiu- és leánygimnáziumainak, valamint a román kat. leányiskola növendékei). Elnök: Alex. Marcu (bukaresti egyetemi tanár), román nyelv: Eugen Szeles (Szatmár), francia: Alex. Marcu elnök, történelem: Totoiu Ioan (Bukarest), földrajz: V. Tataru (Kolozsvár), matematikai és fizika-kémia: Ciocan Candil (Brad), természettudományok: Nic. Mihulin (Nagyvárad).

Sziget „Dragos Voda liceum“. (Szigeti leány- és fiúiskola, a nagybányai fiúiskola növendékei). Elnök: N. Dragan kolozsvári egyetemi tanár. Román nyelv: Maria Georgescu (Marosvásárhely), francia nyelv: Joan Sandu (Gyulafehérvár), tör-

ténelem: Emil Lobantiu (Somlyó), földrajz és természettudományok: N. Pascu (Piatra Neamt), fizika-kémia: Stegan Popescu (Campina).

Marosvásárhely. (Marosvásárhelyi leány és fiúiskolák, kadetiskola, román kat. és református gimnázium növendékei). Elnök: dr. Elena Puscariu jasi egyetemi tanárnő. Román nyelv: N. S. Jonescu (Marosvásárhely), francia nyelv: Ec. Janet (Marosvásárhely), történelem és földrajz: Vasile Cristescu (Bukarest), matematika: St. Tacorian (Bukarest), fizika-kémia: Teodor Nes (Nagyvárad), természettudományok: Florian Gheorghisor (Marosvásárhely).

Sajátos, hogy a kisebbségi iskolák növendékei számára egyetlen helyi professzor sem jutott. Így néz ki a gyakorlatban Jorga miniszterelnök konciliáns szelleme.

Pénzhamisító banda után nyomoznak Aradon

A banda tagjai fém- és papírpénzeket hamisítanak. Az udvarhelyi rendőrség szenzációs leleplezése. Az aradi rendőrség felhívása

Arad, július 2. Az aradi rendőrségre ma rendkívül érdekes átirat érkezett az udvarhelyi rendőrségtől. Az átirat ugyanis beszámol arról, hogy az elmúlt napokban az udvarhelyi rendőrség nagystílusú pénzhamisító bandát leleplezett le. A rendőrség megállapítása szerint a banda tagjai egy- és kétlejes fém-pénzeket hamisítottak, de később kiderült, hogy a banda kitűnően felszerelt gépekkel 100, 500 és 1000 lejes bankjegyeket is hamisított. Az udvarhelyi rendőrség átiratában kifejti, hogy a banda szála az ország távolabbi részeibe is szétágaznak és így az a gyanu, hogy Aradon is nagyobb mennyiségű hamisított pénzt helyeztek el.

Az aradi rendőrség ebben az irányban is bevezette a nyomozást és nem valószínű, hogy a közeljövőben a hamis pénzek ügyében több érdekes letartóztatást fog eszközölni. Ugyanakkor pedig felhívja az aradi rendőrség a kereskedők figyelmét, hogy a pénzváltásnál

és főleg akkor, amikor nagyobb összegeket vesznek át, alaposan vizsgálják meg a kapott pénzt, mivel a banda tagjai minden bizonnyal itt is értékesíteni akarják gyártmányaikat.

Azzal még nem tette meg kötelességét, ha kifizeti előfizetési hátralékát...

Szerezzenegy új előfizetőt az Uj Keletnek,

ha azt akarja, hogy az erdélyi zsidóság egyetlen organuma zavartalanul teljesítse kötelességét!

ALLÓ TAMÁS)
GOLDÁS

tanulmányköte-
nagy gazdasági
kulturális krízis
emairól.
den intellektual-
minden a kor
problémáival
közö embernek
olvasnia!
let könyvosztály.

Megindult az élet a kolozsvári strandon

Riport sötétbarnára égett párokról és mindenről, ami a strandon van illetőleg nincs

Cluj-Kolozsvár, július 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Csak néhány napig állta meg a helyét a vészdíjások proféciaja. Nem esik negyven napon és negyven éjen az eső, sőt ellenkezőleg. A nyári kánikula teljes hévvel megérkezett és kergeti el az uccákról az embereket. Megkezdődött a strandszezón. A nyári hőség pedig nagyobb, mint minden pénztelenség, jobban gyötör, mint a legszomorubb bizonytalanság. A strand hatalmas forgalmat lebonyolító üzemének nem árt az általános pénztelenség. Naponta az emberek ezrei özönlik el a fürdőt. Már délután fél kettőkor nincs kabin, három-négy ember zsúfolódik össze a kis fürkékben, ami azt jelenti, hogy 2000—2500 ember menekül ki naponta a városban izzó hőségből a strand homokjára.

Nincs hely a homokon...

A strand, a kolozsvári polgár nyári lakása. Minden fürdőhelyet pótól és bizony nagyon sok valahai dugdugandó cserélt fel a divatos fürdőhelyeket a strand olcsóbb, bár szegényesebb mulatságával. A kolozsvári strand nagykiterjedésű területén olykor mozogni sem lehet: a homokon nincs elég hely, hogy leheverjen az ember. Napégette testek lepik be a strand homokosát. A langyosra melegedett vízben az uszók szinte életveszélyes, mert nem tudja az ember, hogy mikor akad össze egy víz alatt buvározó vadtréningező végtagjaival. A bazinban tréninget tartanak az uszók és soványító kurát az asszonyok. A víz mellett magukat különböző kenőcsökkel bekenve, égetik bőrüket azok, akik egzotikus színűvé szeretik süttetni magukat, mert ez most így divatos...

A strandrekorderek

A napégette strandolóknak publikumuk van. A férfiak és nők egyaránt kőzbámulat tárgyát képezik. A lesülés versenyében is kidomborodik századunk ideálja: a rekord. Kár, hogy nem akadt társaság, amely a leégés rekordversenyét kiírná... Lehet, mert egyesek e tervet helytelenítik, mondván, hogy a leégési versenyt nem a strandon, hanem a kereskedelmi életben kell megrendezni és pedig úgy február-márciusban... A harmadik idea egyesítendő a kettőt, miután ama kereskedők is gyakori vendégei a strandnak, egyéb fürdőhelyek helyett...

A párok. Az idén is kialakultak a párok a strandon. Igaz, legtöbbje nem új keletű, hanem még a béli szezonból... Kolozsváron többnyire állhatatosak az emberek. A párok kedvesek és egészen „feketére vannak strandolva”. Élvezet nézni, hogy férfi és nő milyen egyformán barnák. Pontosán egyszerre kezdték és kölcsönösen biznak abban, hogy legalább az ideai strandszezont egyszerre is fogják befejezni. A nap most, július 3-án, még forró, szinte kibírhatatlan hévvel izzik...

Ha az ember keresgél az emlékezetében, bizonyára rájön arra, hogy még mi minden van a strandon. Van kedély és van egy kis magáról megelégedettség, a mindennapi gondoktól való menekülés... Egyik ismerősömnek van igazsága. „Ez a strand olyan mint egy menhely... Csupa keserű ember örül benne...” Amellett demokrata intézmény, amely mindenkit befogad. Csak hogy, persze, pénzért...

Drágít a repülőbéllyeg

Ezt muszáj megírni. A strand a tavalyihoz mérten meglehetősen. A város idomult az áresésekhez és 16 lejről 10 lejre szállította le a jegyek árát. Ugyanakkor megszűnt a szabadjegyeket. De erről később... Annyi történt mostan, hogy tegnap életbe lépett az első árdrágítás. A repülőbéllyeg a sárgahasú strandjegyeken is elfoglalta a helyét és a strandjegy ma már nem 10, hanem 12 lej. Jelentékeny ár-emelés! Az első napon a strandpénztár jótékony angyalai kihitelezték utólagos visszafizetés terhe mellett, a 12 lejes strandjegyeket. De bizony az is megtörtént, hogy egy-egy kispénzű legény pártnerével együtt visszatért a legközelebbi ismerőshöz, a hiányzó 2—2 lejért...

Mi hiányzik a strandról?

A strandüzem tehát teljes mértékben bevált az 1931-es szezonban is. Annál is inkább, mert megszűnt az ősrégi Diana-fürdő, a szabadfürdő kolozsvári őse, amelynek elmúlása sok kolozsvári fürdőzőnek okozott szomorúságot... És mégis, a kitűnő

strand impozáns méreteihez illik ez, attól is függetlenül, hogy a közönség nélküli. De ha legalább is pafont felszerelték volna...

Nincsenek uszó és vízipólo versenyek

Még valamit nem látunk, amihez pedig hozzászoktunk. Nincsenek uszóversenyek, nincsenek vízipólok. A város nem adott megfelelő számú szabadjegyet a sportegyleteknek és így az uszók nem trenirozhatnak, a vízipólocsapatok nem rendezhetnek mérkőzéseket. Pedig ez csak úgy csodította a strandra az embereket. Űzletileg sem volna tehát rossz, ha a sportegyletek megkapták a szabadjegyeket.

Mindez azonban nem hűti le a közönség strandlázát. Ez egy olyan láz, amelyet csak az esős idő hűt le... Most pedig egyre fokozódó tempóban jön a hóhullám.

Ha még így tart, rövidesen néger-feketék leszünk... (—)

Csak ma hirdetik ki a magyarországi választások végleges eredményét

Az eddigi eredmények

Budapest, július 2. Debrecenben 25 ezer 542 választó vett részt a szavazásban. Az egységpárti lista kapott 11 ezer 228, Hegyemegi Kiss Pál listája 7315 s a szociáldemokrata lista 6588 szavazatot. Mandátumot szerzett Debrecenben Bethlen István gróf miniszterelnök, Hegyemegi Kiss Pál és Györki Imre. Miskolcon a szociáldemokrata lista 6970, Gaál Gaszton agrárpártja 5318 és az egységpárt 4393 szavazatot kaptak. Reisinger Ferenc és Eck-

hardt Tibor lettek Miskolc képviselői.

Budapest, július 2. Még folyik a pest-környéki, szegedi és budapesti szavazatok összeszámlálása. Eredményhirdetés esetleg csak pénteken délre várható. Az eddigi eredmények szerint a mandátumok megoszlása a következő: Egység párt 140, keresztény gazdasági párt 22, pártokivüli 17, Gaál Gaszton párti 7, szociáldemokrata 4, fajvédő 2, keresztény ellenzéki 1.

Malinov, az új bolgár miniszterelnök a béke és a rend hívének vallja magát

Szofia, július 2. Malinov, az újonnan kinevezett miniszterelnök Boris királynál tett audienciája után fogadta a szófiai sajtó képviselőit, akik előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A mai kormány a nép és a szuverén bizalmát egyaránt élvezi és most rajta áll, hogy teljesítse kötelességét velük szemben. Az országnak becsüle-

tes kormányt akar adni a mai rendszer és végre akarja hajtani a szükséges reformokat a politikai, gazdasági és pénzügyi lehetőségek keretei között. Mi rendkívül súlyos feltételek között kezdünk munkába, különösen gazdasági téren, azonban nem esünk kétségbe és minden erőnket meg fogjuk feszíteni, hogy leküzdjük azokat a nehézségeket,

ISMÉT ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházgyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó kórházszorsjátékot!

E sorsjáték nyereménytervezete oly reálisan van megalkotva, hogy minden egyes sorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyeresésre. Közel 2000 nyeremény 2,700.000.— lej értékben.

Főnyeremény 1.000.000 lej

Az összes nyereményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. garatálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy sorsjegy ára 100 lej

Kapható minden jobb bankban, üzletben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!!

Levélbeli megrendeléseket elfogad:

Az Erdélyi Zsidó Kórházgyesület Közponi Sorsjátékintézősége, Cluj, Piața Unirii No. 20.

amelyek előtt az ország áll. Külön hang sulyozhatom, hogy ennek az előfeltételének a rend és a béke fenntartása. Hogy az ország megerősödését és fejlődését biztosíthassuk, olyan külpolitikára van szükség, amely bizalommal fogja eltölteni a külföldet.

— A kormány a béke őszinte barátja lesz és ellensége mindenkinek, aki ennek a békének a felborítását megkísérelné. A kormány, hogy a nagyhatalmak bizalmát, barátságát és támogatását megszerezze Bulgáriának, mindent el fog követni. Belső béke és konszolidáció a szomszédokkal való jóviszony kiépítése, valamint a nagyhatalmak támogatása nélkül Bulgária fejlődésére és boldogulására nem is lehet gondolni. Ime főbb vonalakban a kormány programja. — Az új kormány letette az esküt.

Árvák szombatja

Évről-évre megismétlődő jelenség, hogy a társadalom legelhanyagotabb, legszegényebb és legtöbb szánalmat igénylő rétege, a zsidó árvák legalább egy napra, egy szombatnapra a maguk részére foglalnak le minden zsidó lélekben szunnyadó nemes érzéseket és ebből fakadó áldozatkész elhatározásokat.

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári vezetősége a holnapi szombatot azaz július 4-ét választotta ki arra, hogy e nap mint az árvák szombatja, szent szombattá avatassék. A holnapi szombat tehát az árváké. És az Árvagondozó vezetősége járadtságot nem ismerő munkával gondoskodott arról, hogy e szombaton Kolozsvár minden templomában, minden legkisebb imaházában is, minden zsidó az árvákra gondolva, mondassa el imáját és árvák javára róhassa le az áldozatkésztség adóját, Tóra-adomány formájában.

Minden zsidó templom és legkisebb imaház padján és falain ott van immár az Árvagondozó figyelmeltető felhívása, hogy „a mai szombaton minden Tóra-adomány a legyengült és beteges árva gyermekek nyári üdülését segíti elő. Adakozatok ma minél többet, hogy minél több árvagyereket vihessünk ki a nyaralótelepre legyengült szervezeteik megerősítése végett”.

Az egyre rosszabbodó gazdasági helyzet egyre nagyobb terheket ró az árvák érdekeit képviselő Zsidó Árvagondozóra. Mert hiszen a fokozódó társadalmi nyomort százezroszra érzik a szerencsétlen, kenyérkereső apa nélkül maradt zsidó árvagyerekek, kik ez évben a rendesnél is nagyobb számban és nagyobb mértékben rongyolódtak le, gyengültek el, mint más években. Kétségtelen, hogy egy jól megszervezett és célszerűen levezetett nyaralattal minden bajokat gyógyítani, vagy legalább is lényegesen enyhíteni fogja. Amde a vállalkozás oly nagy összegbe kerül, melyet a Zsidó Árvagondozó, — melynek tagjai sorából sajnos még mindig sok gonáttalanul élő zsidó család neve hiányzik — egymagában nem tud előteremteni.

Holnap tehát Kolozsvár minden templomában, minden imaházában az árvákért imádkoznak és az árvák nyaralattásának előmozdítására adakoznak a tórához felhívott összes zsidók.

— Délután 3 órától 6 óráig elzárják a vízvezeték. A kolozsvári vízművek igazgatósága közli, hogy a kertek öntözésével járó vízpazarlás megakadályozása végett a mai naptól további intézkedés a vízvezeték az alábbi uccákban délután 3—6 óráig el lesz zárva: Avram Iancu, Tinbalei, Pata, Albinei, Fluturilor, Iuliu Cesar, Artelor Petru Rares, Casianu, Amurg, Densuseanu, Axente Sever, Sfântu Gheorghe, Andrei Muresan, Capitan Ignate, Basarabia, Văcărescu, Delevrancea, Mocioni, Budai Deleanu, Alverna, Cantemir, Bolintineanu, Vulcan, Mărzescu, Cantemir, Bolintineanu, Vulcan, Mărzescu, Greceanu, Feleacului, Lt. Aviator Suciu, Cpt. Aviator Bădescu, Epitsc. N. Popea, Gen. Grigorescu, Donat, Taifitura Turcului, Ion Moldovan, Garibaldi, Iulian Pop Bravilor, Tebei, Fântânelei, Ioan Ghica.

HI

Az UJ KELET
bánsági és
Főszerkesztő:
Felelős szerk.:
Bukaresti
Hátszeg Ernő,
Klikkeink utány
megjelölésév

— Emelkedő hór
pestről jelentik: A
időjárásprognózis
mérseklettel egye
esők várhatók.

— Merényvet a
vetítő hivatal ellen
olasz főkonul ve
munkaközvetítő h
robbanás történt
nyebb sebesültje
a nyomozás megál
ból származott. A
nem sikerült kézre

— Tragédia a lo
ról jelentik: A lo
egy szakadékbán
előtt egy férfi ho
melynek homlokán
tátongott. A holte
volver feküdt. A
zottság szállt ki a
helyre. A bizottság
a férfi holtest K
magántisztviselővel
Vacuum Oil Comp
mazottja. Kejhár J
tátrai hadgyakor
után még ott mar
turista kiránduláso
kirándulás alkalmá
a lábát és miután
eltörtött lábbal a s
kiáltozott segítségé
elvezítette a lélekj
levő katonai revol
gát. Mindez termés
a bizottság ugyani
lapította, hogy Kej
néven nevezendő ok
hogy öngyilkosságot

— Végletlenül agy
Léváról jelentik: A
a járókelők akadt
pilai 25 éves fiatal
megsebesülve vérebe
örség a nagy vérves
gyengült fiatalemb
tudott meg, hogy B
val este fát ment lo
rája öt browningjá
meg. A csendőrség
sorban Bartos Anta
aki barátját súlyos
szaka az erdőben h
segítségéről gondosk
rencsétlen fiatalemb
lévai kórházba, ahol

— A Keren Kaje
kaja. A Keren Kaje
utóbbi ülésén elhatá
kiterjedésű földterüle
Hapoel Hamizrachi-
Egy Neszleben Peta
fekvő 1025 dunam kit
a „Givath Haschosch
ból álló Evuzának let
adva telepítési elők
igazgatósága behatár
javaslattal arra vonat
vöben ne csak letelepü
egyéne kszámára is a
met letelepedési terül
olyan egyének jönnek
delkeznek a beruházko
összegekkel és egyébke
készséggel rendelke
sági munka számára. A
ban mindinkább tért h
hogy fokozott mértékb
tályu elemeket is koló
ban és remélni lehet,
jövőben realizálni fog
hoz tartozó elemeknek
letelepítését. A Keren
hónapokban a következ
látásáról gondoskodott
Emek), Sarona (Saron
és Kfar Baruch (nyuga
Bay déli részében a Fua
zasi munkálatai az Ein
befejeződtek. Vadi Cha
ket eszközöltek és rövid
dődnek a szabályozási
Keren Kajemet direkt
az aranykőnyv ötödik k
sét. A kötet elkészítés
ki. A pályabizottság
Struck festőművész, S
és Van Vriesland.

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felolós szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Emelkedő hőmérséklet várható. Buda-pestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint emelkedő hőmérséklettel egyes helyeken zivataros esők várhatók.

— Merénylet a párizsi olasz munkaközvetítő hivatal ellen. Párizsból jelentik: Az olasz főkonzul vezetése alatt álló olasz munkaközvetítő hivatalban tegnap este robbanás történt, amelynek tizenkét könnyebb sebesültje van. A robbanás, amint a nyomozás megállapította, ágyúlövedékből származott. A merénylet tetteseit még nem sikerült kézrekeríteni.

— Tragédia a lomnici csucson. Kassáról jelentik: A lomnici csucs közelében egy szakadékban a katonák egy szikla előtt egy férfi holttestére bukkantak, a melynek homlokán golyó által ütött seb tátongott. A holttest mellett a földön revolver feküdt. A járőr jelenést tett, bizottság szállt ki a 2400 méter magas helyre. A bizottság megállapította, hogy a férfi holttest Kejhár József benesovi magántisztviselővel azonos, aki az ottani Vacuum Oil Company-nak volt az alkalmazottja. Kejhár József résztvett a nyári tátrai hadgyakorlatokon és leszerelés után még ott maradt a Tátrában, hogy turista kirándulásokat folytasson. Egy kirándulás alkalmával lezuhant, eltörte a lábát és miután órák hosszat hevert eltört lábával a szakadékban és hiába kiáltozott segítségért, kétségbeesésében elvesztette a lélekjelenlétét s a még nála levő katonai revolverével agyonlőtte magát. Mindez természetesen csak feltevés, a bizottság ugyanis Benesovban megállapította, hogy Kejhár Józsefnek semmi néven nevezendő oka nem lett volna arra, hogy öngyilkosságot kövessen el.

— Véletlenül agyonlőtte a barátját. Lévárról jelentik: A dőcífürési erdőben a járókelők akadnak rá Bartos József pilai 25 éves fiatalemberre, aki súlyosan megsebesülve vérében fetrengett. A csend őrség a nagy vérvesztéstől teljesen elgyengült fiatalembertől csupán annyit tudott meg, hogy Bartos Antal barátjával este fát ment lopni az erdőbe és barátja őt browningjával véletlenül sebezte meg. A csendőrség természetesen első sorban Bartos Antalt fogja kihallgatni, aki barátját súlyos sebesüléssel észszéjzaka az erdőben hagyta, anélkül, hogy segítségéről gondoskodott volna. A szerencsétlen fiatalembert beszállították a lévai kórházba, ahol meg is halt.

— A Keren Kajemet Palesztina-munkája. A Keren Kajemet igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta egy 1200 dunam kiterjedésű földterület megvásárlását egy Hapoel Hamizrachi-telepítés számára. Egy Neszelben Petach Tikwa mellett fekvő 1025 dunam kiterjedésű földterület a „Givath Haschoscha“ nevű 120 családból álló Evuzának lett örökbérletbe átadva telepítési célokra. A Keren Kajemet igazgatósága behatárolt foglalkozott egy javaslattal arra vonatkozóan, hogy a jövőben ne csak letelepült csoportok, hanem egyéneket is adjon a Keren Kajemet letelepítési területek. Elsősorban olyan egyéneket jönnék tekintetbe, akik rendelkeznek a beruházásokhoz szükséges összegekkel és egyébként is kellő felkészültséggel rendelkeznek a mezőgazdasági munka számára. A cionista mozgalomban mindinkább tért hódít az a felfogás, hogy fokozott mértékben kell középosztályú elemeket is kolonizálni Palesztinában és remélni lehet, hogy már a közel jövőben realizálni fogják a középosztályhoz tartozó elemeknek Palesztinában való letelepítését. A Keren Kajemet az utóbbi hónapokban a következő kolóniák vizelátásáról gondoskodott: Kumia (keleti Emek), Saron (Saron völgyben), Sarjid és Kfar Baruch (nyugati Emek). A Haifa Bay déli részében a Fuara folyó szabályozási munkálatai az Ein el Beda forrásnál befejeződtek. Vadi Chawaredben méréseket eszközöltek és rövidesen itt is megkezdődnek a szabályozási munkálatok. A Keren Kajemet direktóriuma elhatározta az aranykönyv ötödik kötetének elkészítését. A kötet elkészítésére pályázatot írtak ki. A pályabizottság tagjai Hermann Struck festőművész, Saul Cernichowsky és Van Vriesland.

Hat évre fogják választani a spanyol köztársasági elnököket

Két kamarás lesz a spanyol törvényhozás is. A nők is szavazati jogot kapnak. A szindikalisták telefonsztrájkot készítenek elő

Madrid, július 2. A szavazatok számlálása még folyik. Végleges eredményt csak napok múlva fognak közölni.

A pótválasztások előreláthatólag július 12-én lesznek s július 14-én megnyitják az alkotmányozó cortex ülészeit. Ezzel kapcsolatban nyilvánosságra került az a hír, hogy az alkotmánytervezet azt javasolja, miszerint a köztársasági elnököt a szenátusból és kamarából alakított elnökválasztó nem-

zetgyűlés hat évre válassza. A nemesi címek megszűnnek. A nők is kapnak választójogot s e jogot férfi és nő egyaránt 21-ik életévétől számítva gyakorolhatja. Az új alkotmánytervezet ezen felül felsőházat kreál Spanyolországban, amely 260 szenátorból fog állani.

Madrid, július 2. Július 4-ére a szindikalisták egész Spanyolországra kiterjedő telefonmunkás-sztrájkot készítenek elő.

Izgalmas jelenetek a zlocowi zavargások törvényszéki tárgyalásán

A főtanu tüntetően elhagyta a tárgyalási termet

Varsó, július 2. Közölte az Uj Kelet, hogy az elmúlt hónap elején a lengyelországi Zlocowban a kampószereszek huligán bandákat szerveztek meg és terrorizálták a zsidókat, akiknek alakjait beverték és számos asszonyt és gyermeket inzultáltak. A városi tanács egyik zsidó tagja, Mózes Markovics a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy a zavargások előidézője Jarmicki néptáncos volt, aki egyébként revolverrel is megtámadta a zsidókat és egy asszonyt súlyosan megsebesített.

A bíróság tegnap kezdte tárgyalni az ügyet. Markovics arra kérte a bíróságot, hogy a pert halasszák el mind-

addig, amíg ki nem hallgatják az általa megjelölt tizenkilenc tanút, akik bebizonyíthatják, hogy Jarmicki adta le a lövéseket. A törvényszék azonban nem adott helyet a tanu kérésének és rendőrkötőket küldött ki, hogy ezek a megnevezett tanukat bekísérjék a tárgyalásra. A tanuk azonban a beidézésnek ezt a módját nem respektálták; nem jöttek el, mire a bíróság mindegyiküket megbüntette. Markovics újra kérte a tárgyalás elhalasztását és minthogy a bíróság kérésével elutasította, elhagyta a tárgyalótermet. A bíróság távollétében Markovicsot négy heti fogházra ítélte.

— Megszakadtak a tárgyalások Mussolini és a Vatikán között. Rómából jelentik: A Vatikán és Mussolini harcaiban újabb szenvedelmes fordulatok történtek. A pápai kormány elküldte a választ az olasz jegyzőkre és ez a válasz kategorikus hangon kijelenti, hogy az olasz jegyzék egyáltalában nem szolgálja a kiengesztelődés szellemét. Eppen ezért amíg Mussolini részéről ilyen hajlandóságot nem tapasztal a Szentszék, a pápai kormány nem is hajlandó további jegyzékváltásra.

— Orvosi szakülés. „Paul Ehrlich“ orvostudományi egyesület folyó hó 25-én tartotta XVI-ik szakülését, amely a jelen ciklus utolsó tudományos ülése volt. Őszi a további ülések szünetelni fognak. A szakülésen először dr. Mátyás Mátvás egy alapos tanulmány révén, rámutatott azokra a jelenségekre, amelyek tapasztalásai szerint, a gyomor műtétek után jelentkező panaszok okait képezik. Majd dr. Gruber két orr beteget mutatott be, akiknél a rádióval való gyógykezelés sikeresnek mutatkozik. Dr. Herskovits röntgenológus ritkán előforduló csont és izületi megbetegedésekről készült igen sikerült röntgen felvételeket mutatott be megfelelő felvilágosító és magyarázó szakelőadás kíséretében. Dr. Haller József nőgyógyász ismertette azokat az újabb, modern gyógyeljárásokat és gyógyszereske-
 tet, amelyek a klimakteriumban, vagyis a menstruáció kimaradása utáni időkben ma megfelelő sikerrel használatban. Az utolsó szakülés előadásait a jelenlevő orvosok nagy érdeklődéssel hallgatták és mindeniket élénk szakszerű hozzászólások követték.

— Hatiegan rendőrkvesztor ismét elfoglalta hivatalát. Hatiegan Simon, a kolozsvári rendőrség kvesztora visszatért háromhónapos külföldi tanulmányutjáról és július elsejével ismét átvette a kolozsvári rendőrség irányítását. Hatiegan kvesztor a berlini és a párizsi rendőrség szervezetét és működését tanulmányozta és azon lesz, hogy értékes tapasztalatait a lehetőség szerint a kolozsvári rendőrség vezetésében is érvényesítse. A kvesztor minden szerdán és szombaton feltüntetve és félgőz között áll a közönség rendelkezésére. Sürgős esetekben a titkárság útján kell a kérvényeket Hatiegan kvesztorhoz eljuttatni, aki azokat a legrövidebb időn belül el fogja intézni. Hatiegan kvesztor visszatérése általános meglepedést keltett a város lakossága körében.

— Megnyitott az ipari nacionalizálás ügyével foglalkozó nemzetközi konferencia. Genfből jelentik: Az ipari nacionalizálás ügyével foglalkozó nemzetközi konferencia tegnap megkezdődött Genfben.

— Előjegyzések az Eötvös uca 8. sz. orth. izr. elemi iskolába. Az utóbbi években gyakran megtörtént, hogy az iskola I. osztályába tömegesen jelentkező gyermekek egy részét helyszüke miatt nem vehették fel. Hogy az összes jelentkezők elhelyezéséről idejében gondoskodhassunk, nyomatékosan felhívjuk a szülőket, hogy I. osztályú gyermekeiket július 15-ig okvetlen jegyeztessék elő az iskola Eötvös uca 8. sz. alatti igazgatói irodában naponta d. u. 3—6 között. Az előjegyzéshez a szükséges okmányok elhazandók. Az iskolaszék.

NAPROL-NAPRA

*
 A Nautilus javítása Plymouthban vége felé közeledik. Sir Hubert Wilkins értesítést küldött a javítási munkálatok előhaladásáról Eckenernek Friedrichshafenbe, aki hír szerint néhány napon belül dönt a léghajó sarki útjára történő esetleges indulása felől. Német forrásból származó hír szerint a Graf Zeppelin indulni fog a sarki útra a Nautilussal és Malygin orosz jégtörővel együttműködésben, sőt meg akarják ismételni Piccard tanár sztratoszférepülését s erre a célra már meg is rendeltek a ballont az agsburgi Riedinger-gyárban, amelynek műhelyéből Piccard ballonja is kikerült.

*
 Szombaton hajnalban három óra tájban a délnémet rádió Solitudeben felállított vevőállomása átvesszi Amerikából a Schmeling—Stribbling mérkőzés közvetítését s a német rádióállomások útján közvetíteni fogja a rádióhallgatóknak.

*
 Az Evening News washingtoni jelentése szerint Hoover elnök januárban léket kapott és elsüllyedt jachtjának roncsait értékesíteni fogják. A felszínre hozott roncsok a napokban kerülnek önkéntes árverés alá.

*
 Az amerikai Sing-Sing fegyház tulajdonosa a 2536-ot s ezért az újabb fogolytranszportot a fegyház udvarán felállított sátrakban helyezték el, míg részükre a cellákban hely ürrül.

*
 A budapesti Margit-kórház közelében éjjel egy óraker a katonai díjlovaglás versenyeiről hazatérő, mintegy 40 lovással, tisztiszolgával és loápolóval zsufolt teherautó fékzakadás következtében felborult s utasai kilenc méter mély árokba estek. A szerencsétlenségnek 32 sebesültje van, köztük tizenketőnek állapota súlyos. Ezeket a Margit-kórházba szállították.

*
 A Graf Zeppelin este félhétkor megjelent Reykjavik felett, majd Izland levegőterében körrepülésre indult s este nyolc kor visszatért Reykjavik felé. Postacsere után a léghajó félkilenckor megkezdte visszatérő útját a kontinens felé.

*
 A szász kormány hatmillió márkát juttat a válsággal küzdő világhírű meiseni porcellángyárnak.

*
 — A nankingi kormány csapatai offenzívát indítottak a kommunista rablóbandák ellen. Londonból jelentik: Százharminc mérföld szélességű fronton megindult Csang-Kai-Sek 200 ezer főnyi seregének offenzívája a déli Csiang-szi tartományban uralmat gyakoroló kommunista bandák ellen. A támadó sereg helyzete meglehetősen nehéz, mert a kommunisták a hegyek közé rejtőztek s guerrillaharcra készülnek a kínai elnök csapatai ellen. A nankingi hadsereget Csang-Kai-Sek személyesen vezeti. Nankingi kormánykörökben biznak abban, hogy a kommunista erőket Csiang-sziben erőteljes offenzívával két hónap alatt szétszórhatják, Csang-Kai-Sek marsall személyesen vezeti a hadműveleteket a hadiszállásról.

TOZSDE

Kolozsvár, július 1. Márka 39.98, holland forint 68, dollár 168.50, font sterling 817³/₄, francia frank 6.62, lira 8.85, cseh korona 4.99¹/₂, pengő 29.40, dinár 3, schilling 23.70, svájci frank 32.70, zloty 19¹/₂.

Bukarest, július 2. Francia frank 6.58¹/₂, font 816¹/₂, dollár 167.90, lira 8.80, cseh korona 4.98, svájci frank 32.58, belga frank 23.40, márka 39.92, schilling 23.65, pengő 29.32, holland forint 67.65.

Zürich, július 2. Lei 3.07, holland forint 207.60, font 25.11, lira 27, pengő 90.17¹/₂, zloty 57.85, márka 122.50, dollár 516.25, francia frank 20.20¹/₂, cseh korona 15.28¹/₂, dinr 9.12, schilling 72.55.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE.
 HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUJ, P. Unirii (volt Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dej, Diciosanmartin, Alba-Iulia, Târgu-Mureş, Oradea és Timişoara. (Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Vásárhely, Várad, Temesvár)

Saját tőkél 145 millió lei

AFFILIÁLT INTÉZETEI: Tordaaranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Turda-Torda Alsóféhé egyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu-Székelyudvarhelyen Cristur-Szt.-Keresztur, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel Rt. Reghin-Szászrégen és Népbank Rt. Huedin-Bánffyhyunad, Szamosujvári Hitelbank Rt. Gherla-Szamosujváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez!
 Áruraktárai a vasut mellett.

SPORT

Jönnek a csikók

Cluj-Kolozsvár, július 2. (Az Uj Kelet audósítójától). A vasárnap sportesemények előterében a magyar-román, illetőleg Budapest-Bukarest válogatott mérkőzések állanak, melyre az MLSz a „csikókat” küldi le Bukarestbe. Tudvalevő, hogy a sportszövetség eredetileg a profiválogatotttal állapodott meg, de a Hungaria, Ujpest, Ferencváros és Boeskaik külföldi turnéi miatt a válogatott csapatot nem lehet összeállítani. Ezért jönnek Romániába a „csikók”, akik szenzációs németországi szereplésükkel bizonyították, hogy tudnak futballozni. A csikóknak minden ellenére nehéz dolguk lesz Romániában, mert Luchide szövetségi kapitány profi-amatőr válogatottat készült kiállítani ellenük és így a Ripensia játékosaival is megerősített válogatott méltó ellenfele lenne akár a komplett I. osztály magyar válogatottjának is. A román csapat felállítása még nem ismeretes, míg a csikók Erdélyben többnyire ismert játékosokból összeállított csapatból jönnek. Máriássy szövetségi kapitány és Herzog Ervin a következő játékosokkal indulnak Bukarestbe:

Dénes és Vermes kapusok, Werner—Biró, Belcsik—Vámos—Bán, Paczolay—Kovács II.—Jakube—Brunecker—Belko. Tartalékok Odry és Hauer. Szombaton és vasárnap Bukarestben szerdán Kolozsváron játszanak a csikók, ahol, mint azt tegnapi számunkban közöltük, a mérkőzés rendezésében résztvevő csapatok kombináltjával veszik fel a küzdelmet.

A Haggibbor-közönség ajándékokkal halmozza el a beteg Rosenfeld Ferit. Megirtuk, hogy Rosenfeld I. Ferit, a Haggibbor nagyképességű kapuvédőjét, a Vasas elleni mérkőzésen súlyosabb baleset érte. Egyik szép védésekor erős rugást kapott Rosenfeld, amelynek következtében kisebb veszedelmét szenvedett. Rosenfeld állapota állandóan javul és rövidesen fel is épül. A népszerű Ferit, aki a Park-szanatóriumban fekszik, a Haggibbor fiatalabb generációhoz tartozó drukerei ajándékokkal halmozza el, nem is beszélve az egyet notagjairól. Rosenfeld Feri a Park-szanatórium legnépszerűbb betege, majd felépülése után ismételten bizonyítani fogja a kapuban, hogy a szeretetet megérdemli.

Startol a bécsi Hakoah. Bécsből jelentik: Megirta az Uj Kelet, hogy a bécsi zsidóság rokonszenves, világhírű csapata, amely évekig az osztrák profiligán élén vezetett, a szövetségi sportpolitika következtében lefokozta futball-szakosztályának tempóját, majd a sorozatos elnyomó intézkedések miatt az első osztályból is kibukott. Éveken át tartó hatalmas munka után azonban ismét ott tart a Hakoah, hogy régi nagy teljesítményeit megismételje. A Hakoah az őszi szezonban ismét az első osztályban játszik és olyan csapattal, mely minden bizonnyal vetekedni fog az összes európai nagy csapatokkal. A mindig stilusos, szép futballt játszó Hakoah most a világhírű két zsidó játékos, Grosz II.-t és Eisenhoffert, akik három évvel ezelőtt még a magyar válogatott örökös tagjai voltak, igazolta le. Emlékeztet, hogy Grosz II. és Eisenhoffert Amerikába szerződtek le, és azóta ott szerepeltek nagy sikerrel. Amennyiben a Hakoah további játékos-szerződéseit is ilyen erők figyelembevételével ejti meg, nem fogunk csodálkozni, ha rövidesen újra az osztrák profiligán élén látnánk.

Mentő csillagok a zsidó éjszakában

Izák Arnold novellái és elbeszélései
Ara 80 lej
KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

KÖZGAZDASÁG

A román postatakarék augusztus elsején kezdi meg működését

Még mindig nem lehet tudni, mi lesz a volt magyar postatakarékbetétekkel

Bucuresti-Bukarest, július 2. Hónapok óta tartó tárgyalások után ma végre döntés történt a román postatakarék-pénztár felállításának kérdésében. A román posta és a „Casa Generala de Economie” között ma írták alá a szerződést, mely szerint az országban levő összes postahivatalokban felállítják a postatakarék-pénztári osztályt és az eddigi tervek szerint augusztus elsejével mindenütt megkezdik működését a román postának ez az új ágazata.

A szerződés szerint a postahivatalok elfogadják és összegyűjtik a betéteket és azt beszállítják a Casa Generala de Economie-hez, ahol az összegyűjtött betéteket az állam teljes garanciát vállal.

Egyelőre a négy észak-erdélyi megyében kezdi meg működését a román postatakarék-pénztár. A betétkönyvecskék, a szükséges borderók és felszerelések már készen bescomagolva állnak az expedíciós osztályban és a megkötött egyezmény után semmi akadály sincs annak, hogy a postatakarék-pénztár üzemeltetését a fent említett megyékben augusztus elsejével megkezdhesse. A tervek szerint egy hónapi időközökben vonnak be újabb megye-

portokat a postatakarék-pénztári hálózatba.

Erdélyben kétségkívül nagy örömmel üdvözlölnék az új román postatakarék-pénztári intézményt, ha előzőleg elintézték volna a régi magyar postatakarék-pénztári betétek sorsát. Még mindig ezrelve vannak Erdélyben régi betétesek, akik több, mint 10 esztendő óta hiába várják, hogy régi aranyértékű korona betéteiket visszakaphassák. Információink szerint az új román postatakarék-pénztár igazgatósága tisztában van azzal, hogy az új intézmény mindaddig nem lesz népszerű, míg ezt a keletlen örökségképpen kapott adósságot nem rendezik. A postatakarék-pénztár igazgatósága azzal a tervvel foglalkozik, hogyha sikerül a magyarországi illetékes körökkel a régi betétesek függő kérdését elintézni, úgy minden erdélyi régi betétes számára kiállítanak egy új, a román postatakarék-pénztár által kiállított betéti könyvecskét és ebben írják jóvá a régi betétek ellenértékét. Már most csak az a kérdés, hogy a régi aranykorona értékű korona-betéteket milyen kulcs szerint fogják lejre átszámítani.

Színház—Mozi

Ma este bucsuelőadás

Okos mama — nagyon olcsó mozihelyekkel. Poór Lili, Kondor Ibolyka, Tompa Béla, Ihász, Leővey, Selmeczy, Réthely bucsuja

A tömeges jegyelővételből ítélve, ma este zsúfolt nézőtér tapsai fogják bucsuztatni színészeinket, akik holnap hajnalban újra utra kelnek. Hosszu ideig nem lesz aztán színházi előadás Kolozsvárt, mert hiszen csak októberben kezdődik az új szezon. Kolozsvár közönsége ma este szeretettel fog bucsuzni a színház kiváló tagjaitól. Ma este bucsuzik: Poór Lili, Kondor Ibolyka, Ihász, Tompa, Selmeczy, Leővey. A bucsuelőadást nagyon olcsó mozihelyekkel tartják meg. Jegyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

A Magyar Színház hetiműsora

Péntek este 9 órakor: Bucusu előadásul Okos mama. (Az évad utolsó előadása. A társulat bucsuja Kolozsvártól. Kondor Ibolyka, Poór Lili, Véghegyi Iza, Ihász, Tompa, Réthely, Selmeczy főlépésével. Nagyon olcsó mozihelyekkel. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.)

Szinkör-Mozgó műsora

ELZA KISSASSZONY
A főszerepekben: Elizabeth Bergner és Albert Bassermann

A Szinkör Mozgó holnap, szombattól hozza vetítésre a világhírű Elizabeth Bergner filmet, az Elza kissasszonyt. Elizabeth Bergnerrel a címszerepben. Partnerai a főszerepekben: Albert Bassermann, Albert Steinrück, Jack Trevor, a három legkiválóbb német filmszínész. Az Elza kissasszony a német filmgyártás egyik legszenzációsabb alkotása. Az egyes jelenetek valóságilag lenyűgözik a nézőt. A hihetetlenül izgalmas helyzetek, St. Marie csodásan szép panorámája, a fényes nemzetközi társaság pazar szórakozásai mestertel rendezésben és kifogástalan felvételben perleg le a vásznon. Elizabeth Bergner és Albert Bassermann az elképzelhető legtökéletesebb művészi produkciót nyújtják ebben a mesterműben. Elő-

adások szombat, vasárnap és hétfőn d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor. Helyárak 10 és 20 lej.

Péntek d. u. 3, 5, 7, 9 órakor: A vörös táncosnő. (Dolores del Rio és Charles Farrell grandiózus filmje. Helyárak este 9 órakor is 10 és 20 lej.)

Az új vetítő és hangosgépek felszerelési munkálatai csak a hét végére fejeződnek be, ezért ezen a héten még a régi berendezéssel játszunk!

CORSO-MOZGÓ műsora

Péntek 5, 7, 9 órakor: Megjötték a rokonok! A legsikerültebb filmbohózat. Végig kacagató, frappáns jelenetekkel, melyben a főszerepeket a két legnagyobb német komikus alakítják és pedig Felix Br-sart és Ralph A. Roberts. A női főszereplő a kitűnő: Charlotte Ander. Műsor előtt: Ufa világhírű.

Szombat 5, 7, 9 órakor: Megjötték a rokonok! A legpompásabb német filmbohózat. Csupa kacagató jelenetekkel, a két legnagyobb német filmkomikusokkal a főszerepben és pedig Felix Bressart és Ralph A. Roberts. A női főszereplő a végtelen kedves Charlotte Ander tölti be. Műsor előtt: Ufa világhírű.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor: Megjötték a rokonok! Páratlan rendezésű német filmbohózat. Csupa kacagató jelenetekkel. E filmet most mutatja be a pesti három legnagyobb mozgószínház. Főszereplők: Felix Bressart és Ralph A. Roberts, a két leghíresebb filmkomikus, valamint Charlotte Ander. Műsor előtt: Ufa világhírű.

Nr. 11.403—1931.

Árlejtési hirdetmény

Cluj város közhírré teszi, hogy f. év július 16-án délelőtt 11 órakor a Városháza 5. számú termében nyilvános szóbeli árlejtés útján eladásra kerül 267 rakás galyfa, amelyet a város „Lomb Cicancá” nevű erdejében termeltek ki és ott is van.

Nr. 11.402—1931

Árlejtési hirdetmény

Cluj város közhírré teszi, hogy f. év július 18-án délelőtt 11 órakor Gilău községében nyilvános szóbeli árlejtés útján eladásra kerül 320 rakás galyfa Gilău erdejében, 153 rakás galyfa Luna és Gilău erdejében és 101 rakás Agărbiciu erdőben.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZEPEUROPAI

Péntek, július 3.

Bukarest. 19: Grammfón. 20: Opera. Utána hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Hangv. Mozart, Caldara, Nicolaj, Liszt, Schumann, Tarnay, Lányi műveiből. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Előadás az uszóversenyről. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Kiseb turáni telepedések a Balkánon. 5.30: Szalónzenekari hangv. 6.30: A szegedi Magyar Passzió műszaki előkészületei. 7: Mocsányi és Lakos zenehumoristák. 7.45: Tulterhelés és az iskola. 8.15: Zenekari hangv. Utána pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene. Bécs. 21: Beethoven műveiből. — 22: Zenekar.

Berlin. 19.30: Mozart: Figaro lakodalma c. operája.

Breslau. 22.30: Grammfón.

Varsó. 22.50: Könnyű és tánczene.

Poznan. 20.15: Paderevszki művei.

Milánó. 21: Zenekari verseny.

Róma. 20.10: Grammfón. 21: Szimf. hangverseny.

Prága. 19.30: Offenbach: Hoffmann meséi c. o. perája.

Pozsony. 18: Magyar óra.

Brünn. 17: Grammfón.

Szombat július 4.

Bukarest. 19: Grammfón. 20.30: Szavlat. 21.15: Tánczene. Utána hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Házikvartett. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek, élelmiszerárak. 4: Novellák. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Missziós üzenetek. 5.30: Magyar nóták cigányzene kísérettel. 6.30: Mit üzen a rádió? 7.30: Hegedűhangv. 8: Másfélórás könnyű zene. 9.30: Cigányzene. Utána pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd operettrészletek és dalok. Utána cigányzene

Bécs. 19.50: Zongorahangv. 20.20: Dalhangv. 20.50: Mandolinhangv.

Berlin. 20.40: Hangv.

Breslau. 19.20: Operettrészletek.

Frankfurt. 22: H-moll befejezetlen szimfonia Schuberttől.

Langenberg. 20: Vidám est.

Lipce. 19.30: Harmonika hangv.

Varsó. 19.10: Grammfón. 20.15: Szó-

rákkozott zene. 22.30: Chopin művei zongorán.

Poznan. 22.10: Könnyű és tánczene.

Milánó. 19.45: Grammfón.

Róma. 21: Ponchielli: Gioconda című operája.

Prága. 19.55: Fuvószene.

Pozsony. 17.20: Grammfón

Brünn. 21.30: Fuvósötös.

Osló. 22.15: Orgonahangv.

Toulouse. 21.30: Dalok. 22: Grammo-

fón.

Belgrád. 19.30: Gitárzene.

Apróhirdetések

— Kereskedelmi érettségivel bíró nő bármilyen munkát elvállalna, szerény fizetésért. Cim: Burg, Str. Filipescu, (Szentlélek uca) 9.

Előrajzolás, csipkebevarrás, montirozás, fehérművarrás, kézi- és géphímzés, goblenvarrás legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunka szalonjában, Malom u. 16.

Schwartz Ignácné kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárati Szappan uca felől. Olesó árak!

Butorozott, szép, egészséges szoba, fűrdőszobahasználattal, külön bejárattal kiadó. Cim a kiadóban.

Elveszett egy Efraim Mózes névre szóló születési bizonyítvány és szegényesítő bizonyítvány. Megtaláló keretik adja le Str. Traian 56. sz. alá.

Pótvizgára, felvételre előkészít román nyelvből órákat ad jutányos áron zsidó egyetemi hallgató. Írásbeli vagy szóbeli megkereséssel kérjük a zsidó Diákmenzához fordulni, Calea Dorobantilor 11.

XIV. ÉVF
Cluj—
július
5691 É

Az Uj Kelet és hánsági

Cikkeink ut forrás meg

Kéziratokat megőrzésük

Győr egys

Hamangiu akarja terjesztés kedelmi és ségét az egész mangiu a legszékéből került rium élére, ma bilis jogi könyv nem lehet feltét ná, milyen végső ságra parancsost vállalkozó gyorstalpalásu pen magyarán lizmussal, amely általában jellem sulyozott nacio amely még a megfosztja néha gos itélőképessé

De lássuk elő igazságügyminis gyors szükséges lehet osztni szempontjait. A földi államok, Franciaország lekedtek. A má a legsúlyosabb, ságszolgáltatási lyozza az orszá egybeforradását beteljesülését. E madik, amely az a regáli törvény get, hogy a csat szokjon hozzá a hoz, amely a mó ját fogja képez

Ami az első sz dőnek mutatkoz sa, hogy Olaszor szágban is csak meg az igazságs ítése a csatoli szág például 192 tette ki Elzász- cia polgári koder ben tartotta a né intézkedéseit, ar praktikusabbnak ban csak 1928 meg a törvényh vételt ez alól kiz képezett, amelye után kiterjeszte tekre.

Senki sem von lisabb volna az gáltatási rendszer amikor is Bukov délyben az osztr jogrendszer van ságügyminisztern bad elfelejténi a rületeken évszáz melte ki az ott ér szereket, amelye cifikus viszonyai tetelehez teljes kodnak. Ezek a közigazgatás szem gi királyságtól k sági orientálód strukturájukban, sabb — erkölcsi lönböznek ma még kisebb mértékben

Az egyesülés tö követhette nyomor talanul a régi kir